DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, BIRŽELIS — JUNE 23, 1992 Nr. 122

Vykdoma įtampos didinimo ir spaudimo kampanija

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, birželio 22 d. (Elta) — Rusijos pareigūnų pareiškimai kursto įtampą, — pasakė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergis apie pastarojo meto Rusijos aukštų karinių ir kitų pareigūnų pareiškimus. Pakanka sugretinti jų posakius apie „artimąjį užsienį", kuriame Rusija turinti specialių interesų arba vienašališkai nusistatytų „saugumo zonų", ir nenorą išvesti užsilikusią intervencinę kariuomenę iš nepriklausomų Baltijos šalių, o ypač ketinimus ginti, net ginklu, tariamai pažeistus rusų gyventojų interesus įvairiose kitose valstybėse — ne Rusijoje. Mes grįžtame į 1932-1940 m. laikotarpį, kai iš Berlyno ir Maskvos sklido visai panašiai grindžiamos ekspansijų idėjos. Provokaciniai pareiškimai apie Rusijos kariuomenės galimą dalyvavimą kažkokiame perversme Latvijoje, triukšmas dėl pučisto I. Černych sulaikymo ir išsiuntimo iš Lietuvos, atsisakymai paklusti Baltijos šalių įstatymams — net transporto kontrolei, „Pravdos" bauginimai prasimanytais Lietuvos veiksmais birželio 22 dieną, visa tai rodo, jog vykdoma speciali įtampos didinimo ir spaudimo kampanija. Jos sutapimas su nesiliaujančiu neteisėtu Rusijos kareivių permetimu į Lietuvą ir su Rusijos karinių veiksmų eskalacija Gruzijoje bei Moldovoje turi kelti tarptautinį susirūpinimą, — pastebėjo Vytautas Landsbergis.

Tautinės mažumos Lietuvoje

Programų nelietuvių kalba organizavimo ir transliavimo problemos aptartos Lietuvos radijo ir televizijos vadovybės susitikime su tautinių bendrijų atstovais. Lietuvos RTV reguliariai transliuoja laidas rusų, lenkų, žydų, baltarusių, ukrainiečių ir totorių kalbomis. 1989 m. duomenimis, Lietuvoje gyveno 109 tautybių piliečiai. Daugiausia buv. Sovietų Sąjungos žmonių — 12 tūkstančių. Lietuvoje veikia 11 rusų kultūrinių, religinių ir visuomeninių organizacijų, o žydų kultūrinį gyvenimą organizuoja 6 jų organizacijos.

Savanoriams lietuvių kalbos pamokos

Vilniaus mokytojų kvalifikacijos institute vyko pirmosios lietuvių kalbos pamokos šešiolikai JAV Taikos korpuso savanorių, atvykusių į Lietuvą dirbti anglų kalbos mokytojais. Jie Lietuvoje žada dirbti dvejus metus už tokį pat atlyginimą, kaip ir visų kitų mokytojų. Liepos mėn. Lietuvoje laukiama antros JAV Taikos korpuso grupės, kuri pasirengusi padėti tvarkyti ekonomiką.

Trumpos žinios

Baltijos šalių techninėms programoms finansuoti Šveicarijos vyriausybė pasirengusi suteikti iki 7 mil. frankų. Didžiausia šių lėšų dalis teks Lietuvai. Šiuo metu Lietuvoje viešintis Šveicarijos vyriausybinės programos Baltijos šalims remti vadovas jau turėjo susitikimą su Lietuvos banko vadovais — premjeru R. Vagnorium.

Vilniuje Lietuvos krašto apsaugos ministerija ir JAV A. Einšteino mokslinio tyrimo institutas surengė konferenciją „Pilietinės gynybos politika Baltijos valstybėse".

Referendumas apsunkins derybas

Vilnius, birželio 16 d. — Viktor Isakov, kuris vadovauja Rusijos delegacijai derybose dėl rusų dalinių išvedimo iš Lietuvos, pasakė Europos Laisvės Radijo korespondentui, kad derybos su Lietuva gali susikomplikuoti dėl birželio 14 d. įvykusio referendumo. Lietuvos reikalavimą visus dalinius išvesti iki 1992 m. pabaigos jis pavadino „visiškai nerealistišku", aiškindamas, kad net ir tuo atveju, kad butai visiems karininkams būtų pastatyti, dalinių išvedimo nebūtų galima užbaigti 1992 metais. Jis abejojo tikslumu Lietuvos pristatytos 150 milijardų dol. saskaitos atlyginti už Rusijos kariuomenės padarytą žalą Lietuvai, pavadindamas ją „nelogiška", nes žalą padarė sovietų, ne rusų kariuomenė.

Estija įsivedė savo valiutą

Estija pirmoji iš Pabaltijo valstybių nuo birželio 20 d. pradeda išimti iš apyvartos rublius ir įsiveda naują valiutą. Gyventojai jau gali iškeisti turimus rublius į kronas: 10 rublių už 1 kroną iki 1,500 sumos, o už didesnes sumas — 1-50 santykiu. Kronos bus taip pat naudojamos tarptautinėje rinkoje.

Lietuvos ir Latvijos TV žurnalistai Amerikoje

Lietuvos televizijos žinių perteikimo direktorius Romas Jankauskas ir Latvijos valstybinio TV tinklo viršininkas Dzomtars Znots birželio 25 d. atvyksta į St. Paul, Minnesota pasigilinti savo specialybėje prie KCTA-TV, o tuo tarpu Kauno televizijos departamento dir. Ramūnas Šeštakauskas ir Latvijos valstybinės TV/radijo tarptautinių žinių skyriaus dir. Inese Vitkus praktikuosis KERA-TV, Dallas, Texas. Jie JAV bus iki liepos 4 d., prieš tai jau kurį laiką lankę kursus Washington, D.C. prie Amerikos Balso ir dalyvavę metiniame PBS suvažiavime San Francisco mieste.

Pradedant 1983 m., Amerikos Balsas per savo Tarptautinį „Media Training" centrą perleido 2,500 radijo ir televizijos pranešėjų, žurnalistų ir technikos darbuotojų iš daugiau kaip 115 kraštų.

Illinois gubernatorius Jim Edgar su IX Išeivijos tautinių šokių šventės rengėjais. Iš k.: R. Polikaitytė, S. Kučėnaitė-Foti, K. Dočkus, A. Razma, J. Budrienė, P. Kisielius, gub. Jim Edgar, B. Jasaitienė, V. Kleiza, M. Remienė, E. Keželienė, S. Kuprys ir V. Brazaitytė.

Airija priėmė Maastricht sutartį referendume

Dublin, Airija, birželio 19 d. — Airijos referendume, ar Airija turėtų pasirašyti po Maastrichto sutartimi, airiai pasisakė 2:1, kad Airija turėtų pasirašyti. Tuo džiaugėsi ministras pirmininkas Albert Reynolds. Sutartis reikalauja, kad pasirašantys kraštai glaudžiai koordinuotų gynybą ir ekonomiką.

Europai dabar jau labai parūpo ši sutartis, kurią pernai metų gruodžio mėnesį pasirašė visų dvylikos Europos Bendrijos kraštų ministrai pirmininkai, bet su sąlyga, kad tų kraštų piliečiai referendumais su ja sutiks, kai birželio 2 d. Danijoje pravestame referendume danai nesutiko pasirašyti. Referendumo rezultatas Airijoje, kuri yra viena neturtingiausių EB kraštų, yra labai svarbus visai Europai, nes po Danijos siurprizo, Airijos referendumo išvada gali palenkti balsavimus dėl referendumo kituose bendrijos kraštuose. Būkštavimai tačiau nepasiteisino, ir Europos vienijimasis kol kas jau žengia pirmyn.

Keturios pagrindinės politinės partijos Airijoje rėmė Maastrichto sutartį, taip pat ją rėmė ir visi pagrindiniai dienraščiai, įmonės ir darbininkų unijos, tad teigiamas rezultatas nedaug ką nustebino.

Daugiausia skaitytojų turintis dienraštis *The Irish Independent* rašė, kad referendumu renkamasi beveik užtikrintai pasmerkti sutartį, arba „paskatinti Vakarų Europos vadus rasti išeitį iš Danijos balsuotojų įvestos aklavietės.

Jelcinas: Rusijos piliečiai bus apsaugoti bet kokia kaina

Rusijos prez. Boris Jelcinas, grįžęs į Maskvą iš kelionės po JAV ir Kanadą, birželio 21 d. griežtai įspėjo buvusias sovietų respublikas, kad jų teritorijose esą Rusijos piliečiai — daugiausia kariai — bus apsaugoti nuo bet kokių pavojų, net jeigu reikės imtis karinių priemonių.

Tai jis pasakė ryšium su vykstančiais etniniais neramumais ir kovomis Moldovoje: „Mes norime visus nesklandumus išspręsti taikiu būdu, prie pasitarimų stalo, bet negalime ramiai sėdėti, kai mūsų piliečiai atsiduria pavojuje". Nors Jelcinas savo kalboje minėjo tik Moldovą ir Gruziją, bet žodžiai buvo taikomi visoms kitoms respublikoms, kurių teritorijoje šiuo metu yra rusų — taigi ir Lietuvai. Tvirtinama, kad už Rusijos ribų gyvena daugiau kaip 40 milijonų rusų.

Vokietija kitiems veža savo nuodingas atmatas

Londonas, birželio 17 d. — Vokietis savininkas Estijoje registruoto prekinio laivo, pakrauto nuodingomis atmatomis, paneigė Bulgarijos laikraščio žinią, kad laivas nuskendęs gegužės mėnesį Juodojoje jūroje. Anot Laisvės Radijo korespondento Londone, laivo savininkas pasakė, kad laivas „Heltmaa" yra 20 km nuo Istambulo, begrįžtantis Vokietijon.

Bulgarijos laikraštis citavo tris žvejus, mačiusius Heltmaa skęstantį netoli Vama gegužės 22 d. Heltmaa, pakrautas 3,500 tonomis nuodingų atmatų, balandžio mėnesį išplaukė iš Hamburgo. Ir Turkijai ir Šiauriniam Kiprui neleidus laivui įplaukti į uostą, Heltmaa išplaukė į Odesą.

Rumunijos vyriausybė tuo tarpu paskelbė išleisianti dekretą, pradėsiantį galioti birželio 17 d., griežtai apribojantį nuodingų atmatų vežimą į Rumuniją. Rumunija ėmėsi to veiksmo, pasklidus žiniai, kad šimtai tonų nuodingų chemikalų iš Vokietijos buvo iškrauti Sibiu uoste ir kad Constantoje laikomi kontei neriai labai nuodingų dažų ir platmasės atmatų — viskas iš Vokietijos.

Estija grasina nepasirašyti

Rio de Janeiro, birželio 13 d. — Estijos užsienio ministras Manitski pareiškė, jog galbūt Estija negalės pasirašyti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos (CSCE) baigminio akto liepos mėnesį. Jis paaiškino, jog akte turi būti įtrauktas ir Rusijos dalinių išvedimas, tuo leisdamas suprasti kad tokia tarptautinė parama galėtų išvesti iš aklavietės, kurioje yra atsiradusios derybos dėl dalinių išvedimo. Latvijos pareigūnai taip pat pareiškė, jog jie nepasirašysią to dokumento, jei Rusijos dalinių išvedimas nebus tapęs tarptautiniu reikalu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Jungtinių Tautų** gen. sekretorius Boutros-Ghalion ketvirtadienio sesijoje pageidavo, kad būtų įsteigta nuolatinė taikos palaikymo kariuomenė, suntinėjama ten, kur reikalinga sustabdyti agresiją, apsaugoti gyventojus ir užtikrinti taikų susidariusių problemų sprendimą. Tokios kariuomenės steigimas buvo jau numatytas tuoj po II pas. karo, vadinamoje San Francisco konferencijoje, bet dėl „šaltojo karo" įtampų nutarimas nebuvo realizuotas. Tikima, kad dabar tokiai pastoviai taikos palaikymo kariuomenei laikas yra pribrendęs ir ji būsianti labai veiksminga įvairiose pasaulio vietose.

— **Vienoje** pereitą trečiadienį įvyko milžiniškos priešnacinės demonstracijos, kuriose dalyvavo dešimtys tūkstančių žmonių, tarp jų ir Nobelio laureatas Elie Wiesel, žymus Europos žydų naikinimo Hitlerio laikais istorikas.

— **Jungtinės Tautos** prašo 97 mil. dol. pašalpos Kenya valstybei, kurioje dabar yra sausra ir reikia maisto 680 tūkstančiams į Kenya atėjusiems pabėgėliams iš karo bei sausros Somalijoje, Sudane ir Etiopijoje. Subėgusiems į sausą šiaurinę Kenyą reikia vandens, maisto ir vaistų.

— **Buvęs JAV prez. Richard Nixon** šiuo metu lankosi Maskvoje. Jis aplankė kelias krautuves ir sako, kad gyventojai reiškia dabar daugiau optimizmo ekonomine padėtimi, negu tai buvo 1991 metais.

Vokietijos Respublika iškeis sovietų agentus

Vokietijos Respublika, kaip praneša, „Berliner Morgenpost" birželio 21 d. laidoje, planuoja iškeisti kalėjimuose laikomus sovietų agentus į buvusios Rytų Vokietijos slaptosios policijos dokumentus ir špionažo bylas. Pasikeitimas numatomas liepos 6-8 d., būsimojoje septynių didžiųjų industrinių valstybių ekonomijos konferencijoje, įvyksiančioje Miunchene. Šiuo metu Vokietija jau yra išaiškinusi apie 150 buvusių sovietinių agentų, nors ne visi jie suimti. Rytų Vokietijos slaptosios policijos bylos, dar prieš sujungimą su Vakarų Vokietija, buvo išvežtos į Maskvą.

Dėmesys Lietuvos krepšiniui

Kukli pradžia išaugino gražią tradiciją

Chicago, birželio 21 d. — „Chicago Tribune" savo sekmadieninės laidos sporto skyriuje paskyrė ilgą, beveik visą didžiulį puslapį užimantį, straipsnį Lietuvos krepšiniui ir krepšininkams. Straipsnio autorius Phil Hersh, kurio senoliai kilę iš Lietuvos, pateikia išsamią Lietuvos krepšinio istoriją, papildytą ne tik senesniais šaltiniais, bet ir Šarūno Marčiulionio komentarais.

Po nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. jauna Lietuvos valstybė stengėsi pasivyti kitas pasaulio tautas kultūrinėje, ekonominėje, net ir sporto srityje. Pastaruoju atveju ne vien jas pasivijo, bet ir pralenkė, tapusi Europos krepšinio pirmenybių laimėtoja 1937 ir vėl 1939 m. „Krepšinio liga sirgti tauta pradėjo beveik nuo pat nepriklausomybės paskelbimo pradžios, kai į Lietuvą iš JAV atvyko sportininkai, krepšininkai Konnie Savickus, Frank Talzunas ir kiti", pareiškė Šarūnas Marčiulionis, kuris šiuo metu žaidžia su Golden Gate Warriors. Jis taip pat mėgins eiti buvusiųjų Lietuvos krepšinio pirmtakų iš Amerikos pėdomis ir padėti Lietuvos rinktinei būsimoje vasaros olimpiadoje, kuri vyks liepos mėn. Ispanijoje.

Pradedant pirmadieniu Lietuvos krepšinio rinktinė bus viena iš 25, kurios kvalifikuosis Europos olimpinėse pirmenybėse. Beveik pusšimtį metų prieškariniai Lietuvos krepšininkų laimėjimai neišblėso iš vyresniosios kartos atminties ir pasididžiavimas tais laimėjimais bei meilė krepšiniui buvo perduota jaunosioms kartoms. Krepšinis Lietuvoje buvo populiarus ir jo gretose išaugo pajėgūs krepšininkai. Iki 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos krepšininkai — Š. Marčiulionis, A. Sabonis, M. Paulauskas, R. Kurtinaitis ir kiti žaidė sovietų rinktinėse ir padėjo joms laimėti medalius. Šiais metais pirmą kartą jie galės žaisti su laisvos Lietuvos spalvomis. „Pagaliau praeitis ir ateitis vėl susivienija ir Lietuvos krepšinio rinktinė gali laisvai kurti tolimesnę šio sporto tradiciją jau laisvoje šalyje", baigia savo straipsnį Phil Hersh. Straipsnis iliustruotas Arvydo Sabonio ir Frank Lubin nuotraukomis.

Amerikos lietuvis Frank Lubin 1939 m. Europos krepšinio pirmenybėse.

Moksleivių apsikeitimo programos projektas

Washington, DC, birželio 12 d. — Sen. Bill Bradley JAV Senatui pateikė įstatymo projektą, pagal kurį būtų sukurta didžiulė studentų pasikeitimo programa tarp Pabaltijo valstybių bei buvusių sovietinių respublikų ir JAV. Manoma šį projektą prikabinti prie pašalpos Rusijai projekto, kai jis bus svarstomas Senate.

Pasikeitimai vyktų tiek gimnazijų, tiek ir universitetiniame lygyje, būtų sukurta „seserišku universitetu" programa ir pasikeitimai su mažomis verslo įmonėmis. Programos penkių metų galiojimo laikotarpyje daugiau kaip milijonas studentų galėtų dalyvauti. Pirmaisiais metais programa suteiktų 150 milijonų dol. stipendijomis ir penktais metais jau duotų 475 mil. dol. Kongr. Jim Leach tą patį planą siūlo Atstovų rūmuose.

— **Kinijoje** trečiosios metinės nuo demokratinio sukilimo užgniaužimo Tiananmen aikštėje, kuris baigėsi kraujo praliejimu ir tūkstančių jaunų kinų patalpinimu į kalėjimus 1989 metais, šiemet buvo paminėtos tyliai, su nežymiais incidentais. Tik keli užsienio žurnalistai buvo sumušti, įskaitant ir du amerikiečius, o japonas sužeistas į veidą.

Tomas Pukštys į olimpiadą

New Orleans. Birželio 22 d. Chicagietis Tomas Pukštys, dalyvaudamas JAV lengvosios atletikos kvalifikaciniame turnyre, laimėjo pirmą vietą ieties metime ir užsitikrino sau vietą Barcelonoje vyksiančioje olimpiadoje. Tomas nusviedė ietį 262 pėdas ir 5 colius, kas yra JAV olimpinių kvalifikacijų visų laikų rekordas. Tomas yra Romo ir Rasos (Jonynaitės) Pukščių jaunesnysis sūnus.

Lietuva vėl laimi

Melilla, Afrika, birželio 18 d. — Savo sponsorių, Melillos miesto prašoma, Lietuvos krepšinio rinktinė vakar sužaidė parodomąsias draugiškas krepšinio rungtynes prieš Bulgariją ir jas laimėjo 105:93 santykiu. Šioje nedidelėje ispanų kolonijoje, teturinčioje 60,000 gyventojų, įterptoje tarp Maroko ir Viduržiemio jūros, tai buvo didelė šventė, nes tokio pajėgumo krepšinio komandų čia nematyta. Šventiškoje komandoje žaidė ir abi komandos, tikrai draugiškai. Tai jau antras Lietuvos krepšinio rinktinės laimėjimas prieš Bulgariją.

KALENDORIUS

Birželio 23 d.: Zenonas, Vanda, Arvydas, Vaida.

Birželio 24 d.: Jonas Krikštytojas, Simplicijus, Budytė, Eiviltė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:29. Temperatūra dieną 70 F (21 C), debesuota, gali būti lietaus; naktį 50 F (10 C).

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

GERIAUSIAS PATARIMAS KELIAUJANTIEMS

Klausimas. Dabar daugelis keliauja; taip ir aš. Koks gydytojo patarimas yra vertingiausias man ir kitiems tokiems?

Atsakymas. Daugelis keliauja, nors jų sveikata neleidžia ir gydytojai tokius gina nuo kelionės. Taip toks neklaužada nei dieną nepamato gražaus pajūrio, kanadietis atsiranda Rasų kapinėse; taip besielgiantį čikagietį priglaudžia velėna Kaune; tokį losangelietį gydo Klaipėdos ligoninėje. O čia vėl kitoks neklaužada: po abiejų klubikaulių galvučių operacijų — pakeitimo dirbtinomis klubikaulio galvutėmis, išvyksta ir tolimoje kelionėje jį pakartotinai ištinka jau seniau turėtas plonųjų žarnų užsikimšimas. Tai tas neleistinas keliautojų nerimti vietoje įkarštis įstumia juos į didelį vargą.

Priešingai, mūsų tarpe yra ir tokių, kurie laiko nuodėme bent kiek paatostogauti, į pamiškę nusidanginti. O čia pora gydytojų vyksta į pigų kraštą — Meksiką; suviduriavę gulasi ir nė vieną dieną nemato gražaus pajūrio. Svietas už genį margesnis.

Lietuvišką galvą dar į buroką neiškeitęs pensininkas orientuojasi tikrai lietuviškai: toks lieka namie ir kojos nekelia iš jų rimtai negaluodamas — kartais nesukontroliuojamą ligą ar invalidumą turėdamas; sveikas būdamas, saugosi, kad kitame krašte per savo apsileidimą nesusirgtų.

Mums nepakeliui su tokiais pensininkais, kurie ilgesnėje kelionėje lėktuvu negeria daug skysčių ir ima taip nesiorientuoti, kad dar kelioms valandoms prieš lėktuvui nusileidžiant, apsivelka paltą ir stovi ant praėjimo.

Užbėkime tokiems ir panasiems netikėtumams už akių, bent kiek apsišviesdami didesnės kelionės reikalavimuose.

Aptarkime kelionės planus. Susipažinkime su kelionės knygelėmis. Važiavimas dviračiu, pėsčiųjų kelionės apžiūrint vietas ar upe paplaukiojimas išsemia jėgas. Savo jėgų neapskaičiavimas gali būti pavojinga ir išlaidi klaida.

Lietuvis nepameta savo galvos. Po krautuves apsidairymas mažiau vargins, negu pastatų — bažnyčių apžiūrėjimas.

Pensininkas, privačiai keliaudamas su jaunesniais, gali pervargti, nes greitis gali būti pritaikytas jaunesniųjų pajėgumui.

Daug geriau, jei kelionių biuro tarnautojas rodys įdomesnes vietas: tada ir pensininkas bus gerose rankose.

Nepamirškime, kad brangios kelionės nebūtinai yra geriau mediciniškai aprūpintos. Net ir į tolimą šiaurę kelionė gali būti išlaidi ir primityvi.

Užsitikrink, kad kelionė ar apsigyvenimas aukštumoje lygiuosis su paties sveikata. Turinčiam anginą pectoris net mažas persitempimas gali sutrukdyti plaukiojimą. Gi nerviškumas su per stipriu alsavimu gali neleisti cirke džiaugtis įvairumais.

Keliautojas turi pakankamai pasitikėti savimi ir per daug nepavesti savų rūpesčių kitam. Tai svarbu, kad nekristum panikon kelionėje, kurioje gali pasitaikyti greito orientavimosi netikėtumai. Būkime pasirengę tvarkyti savo sveikatos reikalus be gydytojo pagalbos.

Visada yra geras dalykas sužinoti bendrakeleivio sveikatingumą; ar jis yra tvirtokas, ar, esant reikalui, galės kam padėti; o gal jis yra gležnutis ir greičiau reikalaujantis pagalbos sau, negu pajėgiantis ją teikti kitam.

Kelionėje geriau dėvėti patogius zomšinius batus ar „sneakers". Kelionėje dėvėkime lengvus rūbus. Gera dėvėti lengvai skalbiamus „drip-dry" drabužius, turėti plastikinius drabužiams kabiklius ir kiek skalbimui miltelių.

Jei keliaujama iš šiltos vietos šalton, patartina dėvėti keletą lengvų drabužių, velkantis juos vieną ant kito; o jei keliauji dažnai pas užjūryje gyvenančius gimines, palik ten kiek savo drabužių.

Vyresnieji keliaudami nepamirškime pasiimti:

1. Receptinius vaistus; kitą porą akinių; tepalą prieš saulės nudegimą ir saulės akinius.
2. Paskutinės elektrokardiogramos kopiją.
3. Suviduriavimo tvarkymui vaistus, kaip Imodium, Imodium A-D, ar Bactrim, Cotrim, Septra, Uroplus.
4. Trijų colių ACE bandage, kuris daug kam pagelbės, kaip pertemptam sąnariui ar suplyšusiam lagaminui.

O kai keliautojas turi daug negerovių, tegul jo gydytojas aprašo sveikatos stovį.

Jei, keliaujant lėktuvu, vargina gina nemiga, patartina trumpalaikis migdomasis vaistas. Geriau jo išvengti, nes skrendant dėl kūno išdžiūvimo (dehidration) atsiradusį nesiorientavimą miegui vaistai gali dar padidinti.

Negaluojantiems strėnomis patartina pasiimti pagalvę jų patogumui ilgesnėje kelionėje. Tik keliautojui, kaip ir namuose esančiam, nereikia per ilgai užsisėdėti; savanoriškai ar priverstinai kiekvienas žmogus privalo judėti — tas padės išvengti giliųjų kojose venų užsikimšimo — trombozės (thrombosis), o po to kraujo krešulio atsiradimo plaučiuose — pulmonary embolism.

Keliautojas, o taip pat ir namuose esantis, neturi apsileisti naudingų skysčių gėrime ir sveiko maisto naudojime.

Labai svarbu pensininkui nepamiršti dviejų labai svarbių dalykų: sveiko gėrimo, tokio maisto, nes kelionės sukeltą skrandžio-žarnų uždegimą — gastroenteritą (ar turistą) dažnai sukelia užterštas maistas ir toks gėrimas.

Štai keletas pastabų, kurios padės gerai besiorientuojančiam keliautojui išvengti kelionėje daugelio neišvengiamos negerovės — suviduriavimo.

1. Keliautojas, o ir namuose esąs, turi nevalgyti grietinėlės pripildyto maisto (pastries, custards) ir kitų nepasterizuoto pieno gaminių.
2. Neliesk ledo, salotų ir nevirto maisto: „Jei paduotas jums maistas karštai negaruoja — jo neliesk — tegul atneša dar tikrai karštą". Geras išvirimas žudo beveik visus ligos sukėlėjus, išskyrus vienos rūšies bakterijų — stafilokokų nuodus — toksinus.
3. Gerk tik iš užkimštų butelių ar sanitarinį (treated water) vandenį. Namuose ir kelionėje vadovaukimės šia auksine taisykle: virk vandenį ir maistą; nulupk jį, arba jo neliesk!

Štai iš geros krautuvės moteris atsineša 1% varškės ir nepasižiūrėjus — nepauosčius (net katė taip su maistu nesielgia) nuryja kelis valgomus šaukštus — ir pradeda jai gerklė degti, ji ima orą gaudyti, putoms iš burnos einant... Tik tada ji pamato, kad dar nenurytą varškės paviršių dengia geltonos spalvos, raukšlėtas, blogai atrodąs varškės sluoksnis. Ji lekia pas gydytoją. Tas pataria kaip elgtis ir nunešti ištyrimui tą varškę atgal krautuvėn. Jei jau čia, gerose krautuvėse, taip atsitinka, tai alinėse, kaip taisyklė, maistas esti dažnai apgedęs. Tas neturinčiam akių, nosies, o svarbiausia išmintingumo, gali brangiai atsieiti.

ŠARMOKIME NEIŠPROTĖDAMI!

Klausimas. Mano tėvelis, kurį labai myliu ir noriu jam viską suteikti, labai vargina savais elgesiais. Rodos jis galėtų apsieiti be visokių neigiamumų, kaip pavalgius stalo nenuvalymo man darbe esant, nuolat durų naktį neužrakinimo, išvietėje pro šalį šlapinimosi ar į kelnes šlapimo varvinimo, kuris jau darosi jaučiamas. Ar nėra kokios jam pagalbos, kad ir man būtų lengviau su tėveliu gyventi?

Atsakymas. Yra, tik ta pagalba pati neateina — ją reikia įsigyti nuolatiniu darbu taip, kaip įsigyjamas amatas ar profesija.

Senas prilygsta mažam: kad ir toks tėveliui vystyklų parūpinimas jam ir Tamstai daug padės. Tegul tėvelis nešioja trumpas aptemptas kelnaites ir į jas tegul įsideda paper towel. Išmokyk jį keisti tokį popierių ir prideramai ištuštinti šlapimo pūslę. Tegul po sustojimo srovės dar laukia mažiausiai vieną minutę ramiai užsilaikydamas. Po minutės tegul išspaudžia paskutinius šlapimo lašus ir įsideda minėtą popierių. Tegul šlapinasi atsisėdęs ant sėdynės. Trumpos kelnaitės padės popieriui būti savo vietoje. Ant trumpų kelnaičių tegul dėvi kitokias jo norimas apatines kelnes.

Žinoma, tai tik dalinis gelbėjimasis. Reikia tvarkyti jo šlapimo reikalus pas gydytoją urologą. Tai tik lašas jūroje. Šarmojame mes visi, dar daugiau negerovių susilaukdami. Su jomis irgi reikia atitinkamai tvarkytis. Todėl susipažinkime su svarbiausiais pensininko sunegalavimais, kurie sunkina jaunesniųjų teikiamą jiems pagalbą.

Išprotėjimas — dementia, nusiminimas — depresija, girtavimas, rūkymas ir net galvojimas apie savižudystę yra svarbūs pensininko nutolimai nuo protinės sveikatos.

Nuo mažens kiekvienas lietuvis privalo eiti vien sveiku keliu — neiškrypti į nesveikos elgsenos klystkelius. Tik tada tokio šarmojimas bus daug ramesnis, sau ir kitam mažiau vargo teikiantis.

Žinokime, kad nei valdžia, nei giminės, nei kiti asmenys senstant — žilstant, didžiai sumenkus, nepajėgs reikiamai padėt. Mes patys nuo jaunystės turime rengtis laimingam senėjimui — kitaip tik sūrios valandos, varganos dienos mus lydės per visą mūsų saulėlydį.

Niekada nepaveskime savo darbo vien vaistams ar gydytojams. Pastarųjų pajėgumą seneliams padėti riboja daugelis dalykų, kaip vaistų sukelti negerumai, pačio senelio pajėgumas ir noras išreikšti savus nusiteikimus, senelio prižiūrėtojo bendradarbiavimas, valdžios nuostatai...

Už tai visi jau nuo dabar renkimės sveikam senėjimui — šarmojimui, kuo mažiausiam atminties ir jutimų netekimui, intymumo galimam sveikumui, psichiką gerinančių vaistų neigiamo veikimo sumažinimui bei po operacijos — anestezijos pasireiškiančio protavimo kuo mažiausiam pakenkimui ir dažnai vartojamų psichiką veikiančių vaistų neigiamo veikimo didesniam atsparumui.

NE VISI ŠARMOJA KOPŪSTGALVIAIS VIRSDAMI!

Aišku, ne visi sensta — šarmoja kopūstgalviais virsdami: protiniai apdildami, nusimindami ar visai išprotėdami. Kodėl taip atsitinka? Kokie yra sveiko pensininko požymiai? Štai atsakymas.

Sveikas yra tik tas pensininkas, kuris pajėgia energingai tenkinti savo žmoniškus troškimus, turėdamas mintyje savo ateitį. Gi tas, kuris nelaukia rytojaus — didelė tikimybė, kad jį jau gaubia nusiminimas — depresija.

Sveikas pensininkas pats vienas aplanko savo gydytoją; toks žino šį tą apie Alzheimerio ligą; toks prisipažįsta, kad periodiškai nusimena, ir nesigina, kad senstant jam šiek tiek pasilpo jo atmintis.

SKATINKIM PENSININKUS AKTYVIAI DALYVAUTI VISUOMENINIAME GYVENIME

Gydytojai ir namiškiai turi skatinti pensininkus daugiau naudingais darbais užsiimti. Jei liga ar saugumas netrukdo, jokio apribojimo veikloje pensininkas tegul nepaiso. Skatinkime per veiklą stiprėjimą: „Vartok raumenis ir protą — kitaip jų neteksi", — taip nuolat jam priminkime.

Nelaimė, kad pensininko prižiūrėtojai daugiau rūpinasi savais reikalais ir trukdo pensininkui veikti. Todėl visi galvas ant pečių turintieji senelių globėjai atsiminkite, kad jokio seneliui aktyvumo varžymo nepirštumėte, nes jo sveikata reikalauja kuo didesnės protinės ir fizinės veiklos.

Reikia senelio prižiūrėtojui suprasti, kad ypatingose aplinkybėse, sakysim, sergančiam seneliui, veikla, kaip ir sveikam, yra naudinga, kai ji nekenkia esamai negalei.

Dabar, jau 25 metai, kai keičiasi pažiūros į pensininko užsiėmimą. Senesnieji ima plačiau reikštis gyvenime. Tokie eina mokyklon, gauna diplomus, pradeda naują darbą ar eina poilsiauti judriai gyvendami. Tas, suprantama, didžia dalimi priklauso nuo žmogaus nusiteikimo, nuo jo asmenybės. Todėl šias dvi svarbiausias žmogaus savybes už viską labiausiai vertinkime.

PASKUTINIS SOV. SĄJUNGOS BELAISVIS

KAZYS BARONAS

Vilniaus gatvėse matomas su trimitu rankose, ilgais žilais plaukais ir barzda sulinkęs elgeta. Elgeta — ar sunkią ir nelaimingą jaunystę pergyvenęs žmogus? Jis kalba „laužyta" lietuvių kalba, neblogai rusiškai, kiek angliškai, tačiau geriausia vokiškai.

Kas jis, kodėl jis trimituodamas prašo išmaldos?

Pasirodo, kad 1944 m. 12-metis jaunuolis buvo totalinės mobilizacijos įjungtas į „Volksturmą" ir priskirtas prie 276 grenadierių divizijos, kovojusios Pumpėnų — Pasvalio apylinkėse. Gavo geležinį kryžių už sunaikinimą sovietinio šarvuočio, buvo sužeistas į veidą. 1945 m., kapituliavus Karaliaučiaus įgulai, trylikmetis vaikinas pateko į nelaisvę. 1950 m. karinis tribūnolas nuteisė vaiką 25-ių m. priverčiamųjų darbų stovykla, penkių metų ištrėmimu, pilietybės atėmimu. Mėgino jis bėgti iš stovykos, būtent 1955, 1958 ir 1965 m., tačiau kiekvieną kartą pagautas ir atgal grąžintas. 1972 m. paleistas iš stovyklos, leidžiant jam apsigyventi Kemerovo apygardoje. Jis neturi jokių tapatybės dokumentų, tik milicijos išduotą pažymėjimą.

1987 m. „elgeta" kreipėsi į Vokietijos pasiuntinybę, prašydamas vokiško paso. Atsakymas buvo neigiamas, kadangi suaugęs vyras neturėjo jokių sovietinių dokumentų. Kas jam liko? Tik trimituoti miesto gatvėse, prašant išmaldos. 1990 m. jis išgirdo apie Lietuvos „Sąjūdį". Tuoj pat vokietis nutarė vykti į Lietuvą. Apsistojo Lazdijuose, mėgino pereiti sieną, tačiau ji buvo stipriai saugojama šarvuočių ir karių. Nutarė pasilikti Lietuvoje, kadangi žmonės buvo labai malonūs ir buvusį vermachto belaisvį gerai globojo.

— Ar dvylikmečius vaikinus taip pat imdavo į „volksturmą", — klausė vokiečių korespondentas?

— Mano tėvas, baronas ir karininkas, jau vaikystėje supažindino mane su ginklais — atsakė žilagalvis. (Įstojo savanoriškai? — K.B.)

— Kodėl jus nuteisė darbo stovykla?

— Užsidegė alyvos tankas. Aš ten dirbau be priežiūros. Apkaltino mane sabotažu ir net alyvos tanko padegimu. Buvau sumuštas, sulaužyti šonkauliai, randant atpirkimo ožį.

Kiek laiko vokietis gyveno rūsyje, vėliau,surasdamas „kambarį" griuvėsiuose, mūsų sostinės šv. Stepono g-vėje. Nebijo jis valkatų ir kriminalistų. Vieną kartą jie mėgino trimitą atimti, kadangi jokio kito turto jis neturi. Tačiau trimitą jam po dienos atidavė. Trimitą gavęs iš rusų karininko, sergančio nepagydoma liga.

Kodėl taip ilgai jam nepavyko gauti dokumentų? Pasirodo, kad KGB tik žodžiu pranešė, kad jo byla sunaikinta, o vermachto „Soldbuch" jie taip pat neturėjo. Motina mirusi, tėvas ir du broliai lakūnai žuvo kare.

Karaliaučiaus kapituliacijos sąmyšyje pavyko jam aplankyti tėvų namus. Juose jis rado bestališkai nužudytas abi seseris. Neseniai jis aplankė savo tėviškę. Namas dar stovi, tačiau juose gyvena svetimi žmonės.

Wilhelm Otto (tai elgetos pavardė) rado seno laikraščio iškarpą, kurioje matoma dvylikos metų verkiančio vaikino nuotrauka. „Tai aš", sako buvęs karo belaisvis.

Jo dokumentais rūpinosi Sacharovas, dabar G. Vagnorius, įteikdamas Vokietijos ambasadai Lietuvoje įvairius reikalingus pažymėjimus.

Wilhelm Otto nėra kerštingas žmogus, daugiau ramus. Jo noras išvažiuoti į Vokietiją, tačiau mielai priims ir Lietuvos pilietybę.

Muzikų eilėse jis yra gerai pažįstamas. Vilniuje jis dalyvavo koncertuose su žinomu muziku G. Abarium.

Šis straipsnis, dar prieš pasiunčiant Rytprūsių vokiečių savaitraščiui „Das Ostpreussenblatt" Hamburge, buvo įteiktas Vokietijos ambasadoriui Vilniuje. Šios tragedijos — straipsnio autorius yra baronas von Draugel(-is?) Aprašymą puošia Aušros Vartų g-vė, tolumoje matoma šv. Panelės Marijos paveikslo nuotrauka.

NAUJAS SPAUDOS SEKRETORIUS

Meras Daley savo naują spaudos sekretoriumi paskyrė Jim Williams, anksčiau dirbusį WGN televizijoje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. LINAS J. BARTUŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
Praktika su Dr. P. Toussaint
10835 S. Western Avenue
Chicago, IL 60643
Tel. (312) 238-1133
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5833
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 Ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. Ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2900 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott Ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

Pasaulio ekonomika

IR LIETUVOS VIETA JOJE

Lietuvai pradėjus pirmuosius savarankiškus žingsnius žengti, buvo svajojama apie galimybę tapti antruoju Hong Kongu. Žinia, kad svajonėse viskas gražiau atrodo. Kodėl gi ne! Pasižiūrėjus į įvairius spalvotus leidinius, Hong Kongo dangoraižiai ir jachtos uoste labai patraukliai atrodo. Tad, kodėl gi Klaipėda negalėtų neono lempų šviesose skęsti? Juo labiau, kad Hong Kongas teturi vos 1.5% Lietuvos teritorijos. Galimybė atrodė gana reali, kadangi Hong Kongas yra Kinijos vartai į pasaulį, tad kodėl Lietuva negalėtų būti Rusijos vartai? Tik vartai turi dvejopą prasmę. Vieni galvoja, kad jie yra tam, jog per juos būtų galima įeiti, o kiti norėtų prie jų stovėti ir be kyšių nieko neįleisti. Atrodo, kad pastarieji kol kas viršų turi. Jie buvo tvirtai pasiryžę Lietuvą ginti nuo užplūstančių su dolerių maišukais, kad „jie Lietuvėlės neišpirktų".

Buvo sakoma ir rašoma: „Užsieniečiai ir išeiviai užplūs, viską išpirks, o mes ir toliau liksime vargšais stovėti". Čia prasikiša aiškus sovietinis mentalitetas, kurį tik prekes lentynose ar kitas nuosavybes, o ne pinigus vertino. O Vakaruose yra visai priešingai, kur visi stengiasi prekes įsiūlyti, kad jų vietoje pinigus gautų. Prekių lentynose netruks, o ten buvo priešingai, tad tas mentalitetas liko. Bet tas jų mentalitetas jau pakenkė ir tai jau galima pajausti, nes investacijos į Lietuva per jėgą nesibrauna, ir niekas su dolerių maišukais neskuba.

Vakaruose pravesta įvairių kompanijų apklausa apie investacijų galimybę Rytų Europoje Lietuvai yra labai nepalanki. Lietuva stovi tik dvyliktoje vietoje po Estijos ir Latvijos ir labai toli atsilikusi nuo Rusijos. Prie dabartinės lietuvių galvosenos ir įstatimdavystės kitaip ir būti negali. Kapitalas neina ten, kur jis nėra laukiamas ir kur jam nėra sąlygų. Suomiai pabandė Lietuvoje įrengti benzino stoteles (kolonėles) ir tuojau susidūrė su įvairiais suvaržymais ir trukdymais. Žinoma, kad jie nusivylė ir pareiškė: „Norint pas jus dirbti, reikia turėti didelę kūrybinę beprotybę". O į beprotybę ne visi yra linkę. Romualdas Ozolas, kuomet jis lankėsi Chicagoje, tai apie užsienio investacijas taip pasakė: „Mums nereikia brutalaus ir savanaudiško kapitalo. Jeigu nebus geranoriškų investuotojų, tai mes galime keletą metų ir be jų pagyventi". Belaukdami geranoriško kapitalo, gali ir akeles pražiūrėti!

* * *

Ne visi jėga braunasi taip, kaip Ingrida Bublienė, kuri ir Lietuvoje pagarsėjo. „ — Jūs dalyvavote pirmajame pasaulio lietuvių verslininkų suvažiavime, dabar esate įtraukta į antrojo suvažiavimo rengimo grupę. Ko reikėtų, kad į Lietuvą aktyviai skverbtųsi kapitalas, biznieriai? Atrodo, kad ir mūsų tautiečiams užsienyje mylėti Lietuvą tarsi buvo patogiau tada, kai ji buvo okupuota, užspausta, o ne dabar, kai tuos jausmus galima reikšti konkrečiau, pradėti čia savo verslą. — Teko daug kalbėti apie tai. Žinoma, Vakarų biznieriui, norinčiam statyti viešbutį, atidaryti restoraną ar pan., nepriimtina, kai tai jam siūloma daryti debesyse, nes žemė po pastatais bus ne jo. Toks delsimas įteisinti įprastas kitur sąlygas, žinoma, ne tautos labui. Gal atrodysiu ir nekukliai, bet tvirtinu, jog išeivių meilė Tėvynei Lietuvai dažnai yra karštesnė negu kai kurių čionykščių parceliuotojų" (Gimtasis kraštas 1992.II.6-12). Šią citatą paskaičius, manau, kad visiems turėtų būti aišku, jog prie esamų sąlygų niekas su pinigais ir investavimais ten neskubės. Niekur biznis nėra paremtas vien tėvynės meile.

Tame pačiame G.K. numeryje yra ir kitas akis atidarantis pasakymas. „Rimta firma pastatyti ir paleisti fabriką gali per vienerius metus. O kur mūsų Lietuvėlėje tie fabrikai? Dar nė pamatų nematyti. O juk praėjo jau dveji metai. Teko kalbėtis su vokiečių, prancūzų ekonomistais, kurie studijuoja mūsų įstatymus. Už galvos griebiasi — ką jūs darot! Neduodat užsienio investicijoms jokių garantijų, prigalvojat visokiausių draudimų, biurokratijos, net žemės, kur kapitalistas pastatytų fabriką, jis negali nusipirkti. Mes šaukiam — neleis išparduoti Lietuvos! Viešpatie, neišsiveš jie tos mūsų brangios žemės". Reiškia, ir Lietuvos spaudoje yra blaivių minčių ir yra žmonių, kurie realiai į gyvenimą žiūri. Tačiau atrodo, kad įvairūs deputatai ir ministeriai, kurie tuos klausimus sprendža, spaudos neskaito. O kiekvienoje ministerijoje turėtų būti bent pora tarnautojų, kurių pareiga būtų tik spaudą sekti. Patys ministeriai dažniausiai laiko neturi, tad nuo gyvenimo ir atsilieka. Jeigu Ekonomikos ministerijoje tokie pareigūnai būtų ir savo pareigas tinkamai atliktų, tai Albertui Šimėnui, ekonomikos ministeriui, gal nereikėtų nė po užsienius važinėti. Ypač dabar, kuomet, valstybę atstatant, yra visos rinkos reikalingos.

* * *

Be to, kurie į užsienius važinėja, turėtų būti jau šiokie tokie ekspertai. Konferencijoje „Investavimas ir verslas Lietuvoje", kuri vyko balandžio 3 ir 4 d. Washingtone, kai kurių Lietuvos atstovų pasisakymai skambėjo, lyg jie atvyko amerikiečius ekonomikos pamokyti. Deputatas R. Rudzys taip kalbėjo: „Mūsų parlamento priimti įstatymai nėra tokie viliojantys, kokių norėtų užsienio verslininkai. Tačiau šioje salėje yra pažįstamų veidų ir jie pirmieji drąsuoliai, padarę tam tikras investicijas į Lietuvą, arba jas padarys netrukus. Ir reikia skubėti, nes Lietuva nėra per didelė ir gali neužtekti vietos (sic)". Deputatas tai pasakęs turėtų pagalvoti, o gal pasaulis yra didelis, kad Lietuvėlės gali net nepastebėti. Jeigu kas laiku į besikeičiančios ekonomikos traukinį neįlipa, tai gali likti šalia bėgių su ištiesta ranka stovėti. Lietuvos Verslininkų s-gos pirm. A. Stašaitis išsireiškė: „Aš manau, kad Amerikos verslininkai mažai yra pasidomėję į pačias verslo šaknis, kieno dėka jie pasiekė tuos rezultatus" (Tėv. Žib. 1992.V.5). Turbūt reikėtų jiems surengti seminarą! Kaip matome, Lietuva dar savo vietos nesuranda.

J. Ž.

Nė vienas nėra laisvas, jei jis nėra pats savęs viešpats.

Claudius

Religijos užmiršimas žmogų veda prie pareigų užmiršimo.

J. J. Rousseau

KAD LIETUVĄ LANKYTŲ UŽSIENIO TURISTAI

IGNAS MEDZIUKAS

Išvystytas turizmas yra kraštui didelis pajamų šaltinis. Šiais laikais kone visos valstybės stengiasi išvystyti turizmą, sudarant jam palankias sąlygas, pasirūpinant viešbučiais, svetainėmis, nakvynių namais, valgyklomis, sutvarkant vasarvietes ir bendrai švariai užlaikant gamtinę aplinką. Kaip valstybei svarbu išvystyti turizmą, rodo iš šios srities gaunamos pajamos. Šveicarijos pajamos iš turizmo kai kuriais metais sudaro iki 50%, Italijos iki 40%, Austrijos 20%. Labai svarbu skatinti ir vidaus turizmą; jei žmonės yra patenkinti keliaudami po savo kraštą, o nevyksta į užsienį, krašte lieka daugiau pinigų, ir tai prisideda prie nepalankaus mokėjimo balanso išlyginimo.

Turizmas nepriklausomoje Lietuvoje

Nepriklausomoje Lietuvoje, nežiūrint palankios gamtinės aplinkos, turizmas negalėjo prilygti pirmaeiliams turistiniams kraštams. Nespėta plačiau panaudoti jam išugdyti ūkinių ir techninių priemonių. Iš tikrųjų Lietuvos pajūrio vasarvietės galėjo konkuruoti su pasauliniu mastu išreklamuotomis vasarvietėmis. Nida, Juodkrantė, Smiltynė, Palanga, Šventoji turėjo puikių gamtinių ypatybių, kokių ne visada rasi plačiau išgarsintose vasarvietėse. Švarus pajūrio paplūdimių smėlis, natūraliai susidariusios kopos, pušynai ir kitos sąlygos daro Lietuvos pajūrį patrauklų turizmui. Šalia pajūrio vasarviečių Lietuvoje yra keletas gydyklų su mineraliniais vandenimis ir gražia gamtine aplinka: Druskininkai ir Birštonas prie Nemuno ir Likėnai — Šiaurės Lietuvoje. Yra ir kitų puikių vasarviečių: Alytus, Anykščiai, Švenčionėliai, Trakai ir kitos vietovės, kuriose telkdavosi prieš II pasaulinį karą vasarotojai. Daugelyje vietovių buvo natūralios sąlygos turistinėms pramogoms: upės ar ežerai meškeriojimui, kelionei valtimis ar baidarėmis, medžioklei.

Lietuvoje yra daug istorinės reikšmės turinčių piliakalnių, senų restauruotų pilių, architektūros paminklų, ypač bažnyčių. Gausu liaudies meno turtų: koplytėlių, kryžių, audinių, medžio ir keramikos dirbinių.

Didelės įtakos turizmui turi geras susisiekimas geležinkeliais, plentais, vieškeliais, taip pat garlaiviais upėmis. Turizmui naudojant viešąsias susisiekimo priemones, buvo daromos didelės nuolaidos, ypač ekskursijoms. Nespėta išvystyti viešbučių statybos. Pagal turimus duomenis, Lietuvoj buvo apie 280 viešbučių, bet jų reikėjo žymiai daugiau. Prieš Lietuvos okupaciją buvo užsimota viešbučių tinklą plėsti. Viešbučiai buvo užplanuota pastatyti Alytuje, Palangoje, Zarasuose, Šiauliose, Kaune.

Turimais duomenimis, Nepriklausomybės netekimo išvakarėse vidaus turizmas Lietuvoje siekė 40 mil. litų, o užsienio apie 15 mil. litų. Tai buvo nemažas įnašas į krašto pajamas.

Lietuva, būdama okupuota, nieko savo valia negalėjo daryti. Jos visos institucijos buvo sugriautos, žmonės išblaškyti, o viskas kuriama pagal Maskvos nurodymus ir planus. Kelialapius į Lietuvos pajūrio kurortus gaudavo dažniausiai „vyresnieji broliai", o žemaitėliai galėjo tik padejuoti, kad dėl svečių gausos jie savo žemėje negali pasidžiaugti pajūrio gamta. Partijos funkcionieriai turėjo specialias, kitiems neprieinamas, vilas.

Daugiau dėmesio turizmui

Dabar Lietuvai atgavus nepriklausomybę, reikėtų atkreipti didesnį dėmesį į turizmą, kuris atneštų didesnį pelną atsistatančiai valstybei. Pirmoje eilėje reikėtų susirūpinti viešbučių, nakvynių namų statyba. To galėtų imtis sudarytos bendrovės su patyrusiais šioje srityje užsieniečiais. Girdėti, kad kai kurie pinigingesni ir į verslą linkę mūsų tautiečiai JAV studijuoja sąlygas ir daro pirmuosius žingsnius ugdyti turizmą Lietuvoje, investuojant turimus išteklius į viešbučių statybą, tikėdamiesi pelno ateityje.

Žinoma, tuo tarpu pritraukti didesnį užsienio turistų skaičių kliudo politinis nepastovumas, kada krašte su ginklais dar švaistosi svetimos kariuomenės ginkluoti kariškiai. Taip pat labai svarbu Lietuvos gamtai grąžinti jos natūralų grožį.

J. Matulaitis iš Californijos, apsilankęs praėjusiais metais Lietuvoje, savo tėviškėje Liudvinavo apylinkėj, „Žemės ūkio" žurnale Nr. 4 rašo, kad jo tėviškė buvusi tik už 300 metrų nuo Šešupės, kurios krantai buvo apaugę medžiais ir krūmais. Ten giedojo įvairiais balsais daugybė paukščių. Šešupėje buvo tyras vanduo, o jame daugybė žuvų. Kiek tik akys mato, javų laukai ir gyvulių bandos. Dabar grįžęs po 47 metų pamatė: „Kur tik pažvelgsi — dirvonai. Net ir Šešupės reikia paieškoti, nes ją puošusių medžių jau nėra. Ir krūmų nėra. Priėjo Jonas prie vandens srovelės. Nejaugi, Šešupe, čia tu? Plaukia kažkokių pamazgų srovė, dugno nematyti, nes žolė užaugus iki viršaus. Jokios gyvybės nesimato".

Spaudoje buvo rašoma, kad karinis dalinys, išsikėlęs iš Mickūnų, paliko baisų sąvartyną. Ten buvo naftos bazė, automašinų plovyklos ir kiaulių tvartai. Tepaluotas vanduo bėgdavo į Vilnelę, plovyklos užterštas vanduo taip pat, kartu ir srutos. „Dar ilgai reikės tyrinėti, skaičiuoti nuostolius, gelbėti mūsų žemę" rašo „Gimtojo krašto" Nr. 10 J. Pekarskis, remdamasis pokalbiu su Respublikos higienos centro direktorium.

Kovo mėn. Berlyne vyko Tarptautinė turizmo mugė. Ten buvo gera proga pareklamuoti krašto turizmo sąlygas. Latvija ir Estija išplatino tūkstančius knygelių apie savo kraštus. Bet Lietuvos atstovai kažkodėl nedalyvavo ir praleido gerą progą. Latviai ir Estai yra įsteigę kelionių biurų atstovybes Vokietijoje. Ir čia lietuviai yra atsilikę, panašių atstovybių neturi.

Taline 4 kartus per metus yra leidžiamas žurnalas „Tallin this Week". Jame anglų kalba duodama daug turistinės informacijos. Estijoje dar spausdinama „The Baltic Independent" ir „Tallinn City Paper", kuriuose taip pat dedama turistams naudingos informacijos apie kultūrinius renginius, festivalius, parduotuves ir kita. Rygoje leidžiamas „The Baltic Observer" ir „Latvian Avekening". Vilniuje neseniai pradėtas leisti „Lithuanian Weekly". Čia spausdinama svetimšaliui naudinga informacija.

Vokietės žurnalistės pastabos

Neseniai Pabaltijo kraštuose lankėsi viena vokietė žurnalistė, kuri domėjosi turizmo sąlygomis. Jos nuomone, buvusiuose „Inturisto" viešbučiuose patarnavimas yra labai blogas, sovietinio sąstingio laikų lygio ar dar prastesnis. „Lietuvos" viešbutyje Vilniuje už kambarį imama 124 DM už parą. Tai labai aukšta kaina. Restorane kelneriai mažai kreipia dėmesio į svečius, tarp savęs kalbasi ar rūko. Koridoriuose bastosi įtartini piliečiai. Net kambaryje nesaugu.

Šios žurnalistės nuomone, viešbučiai nemoka branginti klientų, nesirūpina jų patogumais. Naudojasi monopoliu, siekdami greitai uždirbti. Važiuodama Nemuno pakrantėmis, ji mačiusi puikius vaizdus. Todėl mano, kad vokiečiai mielai čia atostogas praleistų, bet pakelėse nėra viešbučių ar geresnės rūšies restoranų. Jei ten gyvenantieji žmonės parodytų iniciatyvą ir pasiskelbtų „Išnuomojamas kambarys su pusryčiais", toks gerai uždirbtų, o valstybė turėtų naudos.

„Jei patekčiau į Lietuvos vyriausybės spaudos konferenciją, — kalbėdama su „Gimtojo krašto" korespondentu, pareiškė vokietė žurnalistė M. Butenschoen, — paklausčiau, ar vyriausybė turi turizmo politiką, turizmo infrastruktūros plėtotės koncepciją? Ar vyriausybė suinteresuota, kad į Lietuvą atvažiuotų daugiau turistų".

Kad Lietuvą lankytų užsienio turistai, reikėtų atkreipti daugiau dėmesio į šias pastabas.

Paskutiniuoju metu Lietuvoje lankosi daugelis tautiečių iš JAV ir kitų užsienio šalių. Jie atveža daug pinigų ir todėl kraštas turtėja. Bet girdėjau iš neseniai grįžusių nusiskundimų, kad viešbučiai skirtingai traktuoja vietinius gyventojus ir užsieniečius, nežiūrint, kad jie yra Lietuvoje gimę ir turi teisę į Lietuvos pilietybę arba jau ir turi gavę jos pažymėjimus. Užsienio lietuviai turi teisę reikalauti, kad jie nebūtų laikomi posūniais, bet tikrais Lietuvos sūnumis, kurie daug rūpinosi, kad Lietuva atgautų laisvę.

Dalia Dzikienė Lietuvių Tautinių šokių šventės meninė vadovė.

PRIEŠ BŪRIAVIMĄSI GATVĖSE

Chicagoje sudaromi specialūs policijos daliniai, kurie išsklaidys įtartinus susibūrimus gatvėse.

ŽVILGSNIS Į VILNIAUS SENAMIESTĮ

PETRAS MATEKŪNAS

31

Šv. Mikalojaus bažnytėlė pastatyta 14 šimt. gotiniu stiliumi. Ji yra viena iš seniausių bažnyčių Vilniuje, pastatyta dar prieš Lietuvos krikštą. Vilniaus miesto tyrinėtojai Senkowiez, Limanowski ir kiti mano, kad ją pastatė vokiečių pirkliai. Naudojo ją tik savo kulto reikalams. Vėliau ji priklausė Vilniaus vietininkui vokiečiui Hanuliui.

Kai Vilniuje buvo pastatyta Šv. Jono bažnyčia, Šv. Mikalojaus bažnytėlė neteko tos paskirties, kurią turėjo prieš tai, nes 1430 m. tapo pranciškonų vienuolyno filija, vadinama „Maža pranciškonų bažnyčia".

Šv. Mikalojaus bažnytėlė apie 13 x 15,75 m. dydžio. Jos statybai panaudota net trijų rūšių plytos. Langai ir durys baigiasi puslankio arkomis. Sienų viršuje eina frizas, padarytas iš kampu atsuktų plytų. Stogas status ir aukštas, apdengtas čerpėmis. Absida žemesnė kaip pati bažnyčia ir susideda iš šešių kampų. Frontinio fasado sienos plokštuma yra lygi, baigiasi trikampiu su kryžiumi. Apatinėje sienos plokštumos dalyje yra durys su apskrita arka, apvesta iš gotiškai profiliuotų plytų. Virš durų langas, o šiek tiek žemiau iš abiejų pusių durų po dvi lango išvaizdos nišos. Viršuje — trikampyje — devynios įvairaus dydžio nišos, kurios išdėstytos po tris trikamio pavidalo, o kampuose stovi kontraforsai, pastatyti iš didesnių plytų. Šoninių fasadų sienos lygios, turi po du langus, o dešiniame fasade dar durys su prieangiu. Prie absidos, dešinėje jos pusėje, 1812 m. buvo pastatytas dabartinis keturkampis, trijų tarpsnių, bokštas, kurį skiria vienas nuo kito karnizai. Kiekvieną tarpsnį iš visų pusių puošia gana platūs kampiniai piliastrai ir langai. Stogelis su keturiomis nuolaidomis, virš kurio dar yra nedidelis bokštelis su kryžiumi. Prie to bokšto dešinės sienos pastatyta zakristija. Jos sienos, kaip ir bokšto, aptinkuotos ir papuoštos piliastrais.

Vidus erdvus. Jos vidaus erdvę dalija keturi aštuoniakampiai pilioriai į tris vienodo aukščio navas su vargonų choro tribūna, stovinčia ant barokinių kolonų, pastatyta po 1749 m. gaisro. Lubų skliautai gotiniai, papuošti žvaigždinėmis ogivomis, kurie atsiremia ant 4-rių profiliuotų aštuoniakampių piliorių, pastatytų 16 šimt. pabaigoje, nes lubos buvusios medinės.

Altoriai trys. Visi barokino stiliaus. Vidurinėje navoje Šv. Mikalojaus, o šoniniuose — Skausmingosios Dievo Motinos ir Jėzaus Širdies. Didžiajame altoriuje yra pakabintas šv. Mikalojaus paveikslas. Grindys išklotos plytelėmis.

Be šventųjų statulėlių, prie bažnyčios sienos stovi Vytauto Didžiojo biustas, sukurtas skulptoriaus Rapolo Jakimavičiaus. Lietuviai Vytauto biustą norėjo pastatyti Šv. Stanislovo katedroje, bet lenkų dvasinė vyriausybė neleido. Biustas buvo pastatytas 1930 m., minint Vytauto Didžiojo 500 m. mirties sukaktį.

Prie Vytauto biusto, dešinėje jo pusėje, įmūryta sienoje kun. Kristupui Čibirui, kuris šioje parapijoje išbuvo klebonu 1924-1942 m., paminklinė lenta (kun. K. Čibiras žuvo 1942 m. kovo mėn. 23 d. apie 11 val., nakties metu rusų lėktuvams bombarduojant Vinių). Jos viršutinėje dalyje įdėtas apskritime jo galvos atvaizdas iki pečių, o žemiau tekstas.

Virš paminklinės lentos ir kairėje Vytauto Didžiojo biusto pusėje pakabinti ant sienų penki Kryžiaus kelių stočių bareliefai.

Šventorius aptvertas mūrine tvora su dviem įėjimo vartais. Tvoros siena papuošta plačiomis nišomis, kurios baigiasi puslankio arkomis. Po II pasaulinio karo šventoriuje buvo pastatytas skulptoriaus Antano Kmieliausko darbo didelė Šv. Kristupo statula ir restauruota bažnyčia, kuri per karą buvo apnaikinta (Restauruota pagal arch. Žibolio projektą).

Be lietuviškų pamaldų, Šv. Mikalojaus bažnyčioje dar buvo laikomos pamaldos ir gudų kalba, kurie irgi, kaip ir lietuviai, lenkų buvo persekiojami.

Nuo 19 šimt. vidurio iki 1921 m. Šv. Mikalojaus bažnytėlė priklausė Šv. Jono parapijai kaip filija. Bažnytėlė buvo labai apleista ir visai nenaudojama kulto reikalams. Lietuviai, kurių skaičius padaugėjo 19 šimt. pabaigoje ir 20 šimt. pradžioje, pradėjo kelti klausimą, ar nereikėtų turėti savo bažnyčią, nes visose bažnyčiose buvo laikomos pamaldos tik lenkų kalba. Jie parašė prašymą Vilniaus vysk. L. Zdanavičiui, bet vyskupas nesiteikė jų prašymą patenkinti. 1897 m. vėl buvo kreiptasi pas vyskupą. Buvo tam tikslui sudarytas iš 12 asmenų komitetas, į kurį jėjo įvairių pažiūrų žmonės, būtent, Antanas Vileišis (med. gydytojas), P. Matulionis, D. Malinauskas, E. Nonevičiūtė ir kiti. Komitetą žmonės pavadino „Apaštalų būrelis" (Br. Kviklio knygoje „Vilniaus vyskupija", V tome pavadinta „Lietuvybės Apaštalų" d-ja). Komitetas, apsvarstęs reikalą, nutarė prašyti, kad vyskupas jiems duotų apleistą ir nenaudojamą Šv. Mikalojaus bažnytėlę. Jie parašė prašymą ir, surinkę apie 300 parašų, pasiuntė vyskupui Steponui Žvėrovičiui, kuris, nors ir neapkentęs lietuvių, prašymą priėmė, bet ilgai į jį neatsakė, sąmoningai vilkino. Lietuviai, nors iš vyskupo leidimo neturėjo, susirinkdavo į tą bažnytėlę ir giedodavo lietuviškai. Šv. Jono bažnyčios klebonas kun. Paciuta, nors buvo nepatenkintas, netrukdė lietuviams melstis ir giedoti.

(Bus daugiau)

PRISIMINKIME PROF. JONĄ KUPRIONĮ

J. KUČINSKAS

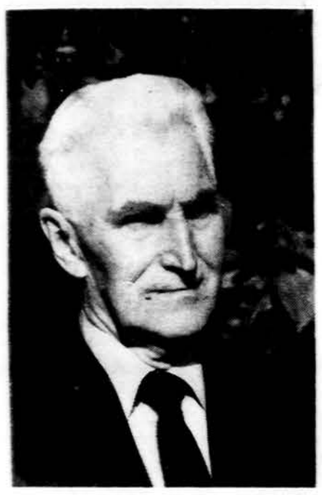

Prof. Jonas Kuprionis
Nuotr. A. Gustaičio

Liepos 8 d. sueina dešimt metų, kai mirė prof. Jonas Kuprionis. Tai buvo maloni ir patraukli asmenybė. Turėjo daug energijos, buvo pilnas naujų minčių, naujų idėjų. Tiek Lietuvoje, tiek Vokietijoj, pagaliau ir čia, Amerikoj, jo buvimas paliko gilius pėdsakus. Visur jis buvo vertinamas, visur jo asmenybė tinkamai pagerbta.

Jono Kuprionio gimtinė — garsūs Anykščiai, žaliuojančių pušynų kraštas, kurių grožį su didele meile ir pačiais gražiausiais poetiniais žodžiais yra apdainavęs vysk. A. Baranauskas savo poemoj „Anykščių šilelis". Tie gražūs Anykščiai, be abejo, turėjo daug įtakos ir jauno Jono sielai.

Savo karjerą, kaip ir daugumas Lietuvos vaikų, Jonas pradėjo nuo piemenėlio. Nedideliam ūky (15 ha) visados trūko darbo jėgos, todėl paaugęs atliko ir visus kitus ūkio darbus.

Jono tėvas buvo darbštus ir sumanus ūkininkas. Labai mylėjo medžius ir jais buvo apsodinęs savo sodybą ir visas nenaudingas galulaukes. Gamtos meilę ir Jonas paveldėjo iš tėvo. Gimnaziją baigė Panevėžy. Čia pasižymėjo kaip gabus skautų ir ateitininkų organizatorius bei vadovas.

Pamėgęs gamtą, savo specialybe pasirinko miškininkystę. Ir taip 1924 m. rudenį, pasipuošęs skauto uniforma ir su skautiška lazda, atvyko į Dotnuvos Žemės ūkio akademijos Miškų skyrių studijoms.

Tuo metu kaimas aplink Dotnuvą nebuvo lietuviškai nusiteikęs ir lietuvių kalba retai kur dar buvo naudojama. Čia studentas Jonas Kuprionis daug pasidarbavo. Savo pasiryžimo bei energijos dėka daug vietos sulenkėjusių lietuvių-jaunuolių įtraukė į skautus, o Kėdainiuose įsteigė net jų tuntą. 1928 m. sėkmingai baigė studijas, parašė diplominį darbą ir gavo diplomuoto miškininko laipsnį.

Tuo metu jauniems, energingiems miškininkams darbo sąlygos nebuvo geros. Miškų departamente sėdėjo sustingę ir neveiklūs viršininkai, kurie jokių naujovių nemėgo ir jauniems miškininkams neleido pasireikšti. Nepaisant to, J. Kuprionis savo iniciatyva be viršininkų pritarimo griebėsi darbo. Tuojau suorganizavo medelių sodinimo šventes, kurios sukeldavo ant kojų visą moksleiviją. Matydamas, kad vienas nedaug ką tenuveiks, draugų padedamas, įsteigė Miškininkų sąjungą. O 1929 m. jau pasirodė ir tos sąjungos organas „Mūsų girios" — mėnesinis žurnalas, kurį visą laiką redagavo J. Kuprionis, kol bolševikai 1940 m. jį uždarė.

Nors to meto miškų vadovybė J. Kuprionio ir nemėgo, tačiau Miškininkų sąjungos spaudžiama, paskyrė jį A. Panemunės miškų urėdo pavaduotojo pareigoms. Iš čia jis redagavo „Mūsų girias" ir, turėdamas kiek laisvesnio laiko, ėmėsi tvarkyti A. Panemunės šilą, kauniečių mėgiamą poilsio vietą. Pradžioje šilas buvo kiek apleistas. Daug darbo įdėjo J. Kuprionis, kol tą šilą pavertė gražiu ir kultūringu parku. Suprojektavo jame gražias ir vingiuotas alėjas, o jų šonus apsodino jaunom eglaitėm, kurioms, kiek paaugus ir jas apkarpius, visos alėjos tapo gražiais pasivaikščiojimo takais.

1936 m. papūtė nauji vėjai. Miškų d-to direktorium buvo paskirtas A. Rukuiža. Jis, būdamas naujesnių idėjų žmogus, į d-to centrą pakvietė daugiau jaunų išmokslintų miškininkų, jų tarpe ir J. Kuprionį, pavesdamas jam tvarkyti miškų ūkio referentūrą. Čia jis rado labai plačią, bet gerokai apleistą darbui dirvą. Darbo griebėsi su kuprioniška energija. Po didelių pastangų buvo įsteigtas Miškų atželdymo fondas, į kurį įplaukdavo 3% pajamų už parduotą mišką. Susidarydavo nemaža ir beveik pastovi pinigų suma ir miškų atželdymo darbus jau iš anksto buvo galima planuoti. O miškų atželdymu tikrai buvo verta susirūpinti. Juk Lietuvos miškingumas jau buvo kritęs iki 17%. Tai jau per mažas — ant kritiškos ribos. Buvo planuota pakelti jį iki 24%, apželdant mišku visus nederlingus bei nenaudingus žemės plotus.

Buvo pradėta organizuoti ir miškų tyrimo darbai. Pats J. Kuprionis tyrė pušies sėklinių metų periodiškumą. Ne kiekvienais metais pušis duoda gausų sėklų derlių. Yra kelerių metų pertrauka, kuri ne visada būna vienoda. Iš surinktų keliolikos metų duomenų jis išvedė pušies sėklinių metų pasikartojimą. Tos žinios yra labai svarbios miško kirtimą bei jo atželdymą organizuojant.

J. Kuprionis susirūpino ir miško tarnautojų būklės pagerinimu. Buvo statomi nauji trobesiai, o seni remontuojami, gražinami. Ypač daug dėmesio buvo nukreipta į eigulių sodybas, kurių dauguma jau buvo gerokai apgriuvę.

1940 m. Lietuvą okupavo bolševikai. Į Miškų d-to centrą susėdo jau nauji viršininkai su naujais planais, naujais potvarkiais. J. Kuprioniui ten vietos jau nebeliko.

1940 m. J. Kuprionis paskiriamas docentu į Miškų skyrių Dotnuvoje, o vėliau Vilniuje, kur buvo suorganizuotas Miškų fakultetas. Čia J. Kuprionis buvo paskirtas Miškininkystės katedros vedėju. Energingai griebėsi darbo. Buvo karo metas, visko trūko. Reikėjo viskas pradėti beveik iš nieko. Reikėjo tuojau suorganizuoti miškų želdymo kabinetą ir sėkloms tirti laboratoriją. Patalpos buvo geros, bet jos tuščios. Didelių pastangų bei gero organizatoriaus dėka tas pavyko realizuoti, studentai jau galėjo panaudoti savo praktikos darbams.

Vilniuje nebuvo mokomojo medelyno. Tam tikslui buvo gautas nemažas žemės sklypas ir toks medelynas buvo pradėtas tuojau organizuoti. Kiekvieneriais metais medelių bei krūmų ten vis daugėjo, o studentai pasirūpino gera jų priežiūra. Tačiau vokiečiams uždarius universitetą, medelyne bei laboratorijose darbai nutrūko. O ir pats docentas turėjo Vilnių apleisti.

Bolševikai vėl pradėjo veržtis į Lietuvą. J. Kuprionis jau nenorėjo daugiau su jais susitikti. 1944 m. vasarą apleido Lietuvą ir apsistojo Austrijoj, vėliau Bavarijoj.

J. Kuprionis su šeima gana anksti, 1946 m. — išemigravo į Ameriką. Su nekantrumu laukėme žinių iš tos „laimės šalies". Žinios atėjo, bet jos buvo liūdnos: darbas sunkus, aplinka svetima, visko trūksta, ateitis neaiški. Pradžioje jis dirbo skerdykloj, vėliau kelmus rovė — tai vis jau arčiau savosios specialybės. Vis ieškojo kelių dirbti kaip miškininkas. 1948-1950 m. laikotarpyje jau dirbo kaip sodininkas dekoratyviniam medelyne prie Michigan universiteto. Čia drauge ir gilino studijas. Po dvejų metų rimto darbo gavo miškų mokslo magistro laipsnį. Tada jau lengvai priimamas į Society of American Foresters.

Nežiūrint įgyto mokslo laipsnio, darbas Amerikos miškuos vis dar nepasiekiamas. Tačiau nuo savo siekių ten dirbti vis neatsisakė. Daug dirbo privatiniuose parkuose, džiungles pavertė gražiais medelynais. Visur darbą atliko profesionališkai. Darbdaviai patenkinti.

Pagaliau jo svajonės išsipildė: 1952 m. buvo pakviestas profesorium į Lousianos Politechnikos institutą Ruston mieste, kur jam pavedama dėstyti bendrąją ir specialią miškininkystę, o taip pat vadovauti praktikos bei tyrimo darbams. Čia J. Kuprionis atsigauna. Laboratorijos moderniškos, aplinka maloni, bendradarbiai draugiški. Šiame institute jis išdirbo 20 metų, kol pasitraukė į pensiją. Čia jo daug pasidarbuota, čia jo gilūs pėdsakai palikti. Jo darbą instituto vadovybė bei Ruston miesto visuomenė labai įvertino, iškilmingai jį pagerbė ir net apdovanojo, o jo įsteigtas Ruston miesto parkas pavadintas Kuprionio vardu. Parke pastatyta lenta, kurioje jo vardas įamžintas.

Jo vardas yra įrašytas ir Amerikos miškų literatūroj — jo suprojektuotas rodiklis, pavadintas Kuprionio vardu. Taip pat jis įvedė sėklų dažymo procesą. Prieš tai buvo sėjamos nedažytos medžių sėklos. Paukščiai jas sulesdavo ir toks darbas naudos neatnešdavo. J. Kuprionis suorganizavo jų dažymą. Dažytų sėklų paukščiai jau nelietė.

Instituto studentai prof. Kuprionį mylėjo ir jį gerbė. Jis buvo su jais malonus, draugiškas, geras specialistas, buvo visiškai kitoks nei kiti ir tuo juos imponavo.

1971 m. prof. J. Kuprionis pasitraukė į pensiją. Profesūra jo darbą aukštai įvertino ir suteikė dovaną — aukso laikrodį, ko niekados šiame universitete nėra buvę.

Prie Ruston miesto Kuprioniai pasistatė jaukius namus, kur augo ir žydėjo įvairiausi medžiai, krūmai bei gėlės, o iš 15 avilių dūzgė darbščios bitelės. Visa aplinka kaip gražus parkas atrodė.

Nors ir gailą buvo palikti savo jaukiuosius namus Ruston, tačiau pasiilgo vaikų, kurie tėvų pastogėje jau seniau buvo apleidę, o ir lietuviška visuomenė ir lietuviška veikla juos traukė. Pasirinko Kaliforniją — arčiau vaikų, arčiau lietuviškų centrų.

J. Kuprionis gilias pėdas įmynė ir Amerikos lietuvių visuomenėj. Jis buvo iniciatorių tarpe, atgaivinant Miškininkų sąjungą išeivijoj, jis sąjungos organo „Girios aido" redaktorius, jis Lietuviškos Enciklopedijos bendradarbis, jis aktyvus žurnalistas, „buvęs net jų sąjungos pirmininkas, jis didelis Lietuvos patriotas.

Apleidęs Lietuvą, skaudžiai pergyveno. Vis troško nors kartą, kad ir okupuotą, dar ją pamatyti. Troškimas išsipildė. Prof. mišk. Kairiūkščio pakviestas, 1978 m. lankėsi okup. Lietuvoj, ten skaitė stud. miškininkams paskaitą, kurios klausėsi apie 200 studentų su jų profesūra. Po paskaitos visi sugiedojo „Lietuva brangi". Būta net ir ašarų. Dėl tos kelionės J. Kuprionis turėjo daug nemalonumų tiek spaudoje, tiek asmeniškai. Išeivijos Miškininkų sąjunga tą kelionę rėmė.

Prof. J. Kuprionis buvo žymus skautų veikėjas. Jis vadovavo Lietuvos skautams pasauliniuose skautų sąskrydžiuose, 1924 m. Danijoj, o 1929 m. Anglijoj. 1930 m. buvo išrinktas Vyriausiu skautininku, tačiau dėl nepalankių politinių aplinkybių su širdgėla nuo pareigų turėjo atsisakyti. Jis buvo veiklus ateitininkas ir jų principais grindė visą savo gyvenimą.

J. Kuprionis buvo šeimos žmogus. Jo žmona — Marija Sragytė, duktė veiklaus lietuvio, ruso caro ištremto net į Sibirą. Kuprioniai išaugino 3 vaikus: dvi dukteris — Danutę ir Dalią ir sūnų — Algimantą. Vaikus išmokslino ir gerai paruošė gyvenimui. Visi vaikai vedę ir gyvena su šeimomis. Danutė ištekėjo už Ankaičio, o Dalia — už Dūdos.

Ir pensijoj būdamas, J. Kuprionis nepoilsiavo. Vis daug dirbo, daug skaitė, daug rašė. Jo įdomūs straipsniai vis pasirodydavo lietuvių spaudoje. Ir taip 1982 m. liepos 8 d., beskaitydamas laikraštį, sulaukęs 81 metų amžiaus, po stiprios širdies atakos savo namuose Van Nuyes, prie Los Angeles. amžinai užmerkė akis. Jo kūną priglaudė ne Lietuvos žemelė. Nesulaukė laisvos Lietuvos, apie kurią tiek daug svajojo, kuriai tiek daug dirbo.

Ir dabartinėj laisvoj Lietuvoj prof. J. Kuprionis laikomas vienu iš žymesnių asmenybių ir jo vardą ruošiamasi ten įamžinti.

Lietuvių demonstracijos prie Baltųjų Rūmų Washingtone.

RIAUŠĖS PO LAIMĖJIMO

Chicagos krepšinio Bulls komanda birželio 14 d. Chicagos Stadione laimėjo rungtynes prieš Portlando Blazers komandą santykiu 97:93, pasiekdama čempionatą. Tai buvo proga „džiaugiantis lamėjimu miesto chuliganams sukelti riaušes". Įvairiose miesto dalyse daužė langus, automobilius, net ir autobusų langus, grobė prekes iš parduotuvių. Sužeista arti 200 žmonių, areštuota per 1000, padaryta daug tūkstančių dolerių nuostolių. Padegta apie 100 namų. Specialus laimėtojų Bulls pagerbimas birželio 16 d. suruoštas Grant Parke.

PAVASARIO KELIONĖS Į VILNIŲ

Chicago—Vilnius—Chicago (ten ir atgal) **$893.00**
Vilnius—Chicago—Vilnius **$885.00**
(pačiam pasirūpint transportaciją iš Vilniaus į Varšuvą)

GOLD WINGS TRAVEL
5348 N. Milwaukee
Chicago, IL 60630
Tel. 312-775-5700

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS
Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija
„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX — GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6520 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis
Irena Bilinstrubienė
Nuosavybių pardavimas. **INCOME TAX**
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Viską, ko reikia jūsų namie padarysime pigiai, gerai ir greitai.
Kreiptis: **Artūras**
Tel. (312) 471-6064

FOR RENT

Išnuomojamas moderniškas 2 mieg. kamb. butas pirmam aukšte, saugiam, ramiam name; virykla, šald., oro vėsinimas, skalbykla, auto. pastatyt vieta arba garažas. 66 & Kedzie apyl. Suaugusiems. **$350 į mėn. Tel. 708-656-6599.**

Vilniuje parduodamas 2 kamb. bt., auto., priekaba ir sodas su namu bei garažas. **Kreiptis: tel. (New York) 718-837-9386**

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

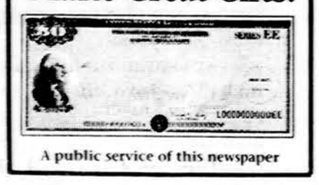

A public service of this newspaper

VIENINTELĖ LIETUVIŠKA SENIAUSIA KOMPANIJA

patikimiausiai pristatanti jūsų siuntinius!
Įsitikinote, kad jų apsauga ir turinys garantuotas, ir visi siuntiniai sėkmingai pasiekia Lietuvą. Tai siuntinių bendrovė

LITAS

Tik **49 ct.** už sv. virš 100 sv. ir **59 ct.** už sv. iki 100 sv.

- Apdraudžiame, pakuojame, paimame iš namų
- Patarnaujame perkant ir parduodant
- Atliekami komerciniai siuntimai

LAIVO KONTEINERIS IŠPLAUKIA BIRŽELIO 29 d. ir LIEPOS 13, 23, 31
EXPRESS ORO CARGO SIUNTOS KAS KETVIRTADIENĮ

Klientams, siunčiantiems dideles siuntas ir turintiems daugiau,kaip 150 dėžių (gali būti skirtingi adresai) siuntas paimame iš namų bet kurioje JAV vietovėje.

LITAS
2458 W. 69 St., Chicago, IL 60629
Tel. 312-434-5687

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

THE LITHUANIAN HERITAGE: THE MANY VIEWS OF YOUTH. D. Račiūnas, A. Saulaitis SJ, Marija Stankus. 212 psl. ..	$25.00
PHYSICIAN AT THE CROSSROADS, atsiminimai. J. Mikelionis, M.D. 207 psl.	$11.00
BALTIC STATES VS. THE RUSSIAN EMPIRE 1000 years of struggle for freedom. Val. Ramonis. 79 psl.	$5.00
THE SAMOGITIAN CRUSADE, trylikto amžiaus istorija. William Urban. 304 psl.	$20.00
A PRIEST IN STUTTHOF, pergyvenimai koncentracijos stovykloje. Stasys Yla. 294 psl.	$15.00
ATSIMINIMAI NEPRIKLAUSOMYBĖS KELIAIS. Martynas Yčas.....	$20.00
LIETUVIŲ-ANGLŲ KALBŲ ŽODYNAS. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 511 psl.	$12.00
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. V. Baravykas. 590 psl.	$12.00
SENATVĖS DIENOS, pensininko atsiminimai Aleksandras Pakalniškis. 536 psl.	$12.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

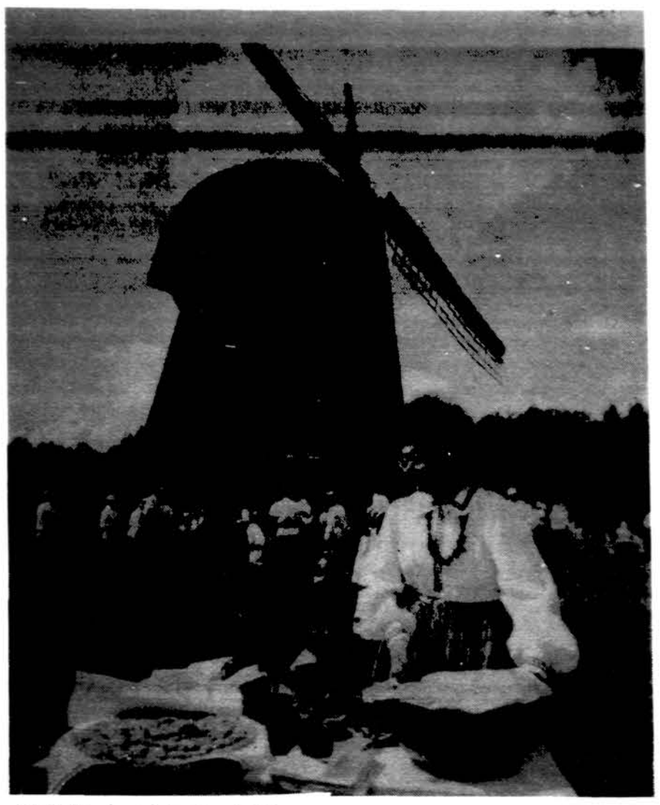

Tėviškės muziejuje, Rumšiškės. Juozo Polio nuotr.

PENSININKAS APIE „PENSININKĄ"

JURGIS JANUŠAITIS

ALT s-gos seime gegužės 16-17 d. St. Petersburge, Floridoje, turėjau progos susitikti seną bičiulį, veiklų visuomenininką, išleidusį jau savo kūrybos-poezijos ir beletristikos knygų, žurnalistą Karolį Milkovaitį. Mus riša sena pažintis dar iš Chicagos laikų, tad po daugelio metų susitikus, buvo smagu pažarstyti ir praeities, ir dabarties dienų lietuviškojo gyvenimo problemas.

— Ar skaitai žurnalą „Pensininką"? — tarp kita ko įterpia mielas Karolis Milkovaitis klausimėlį.

— Taip, girdėjau, kad „Pensininkas" įdomus, pensininkų ir ne pensininkų jau pamėgtas. Tačiau gyvenu toli nuo lietuvių sostinės, Chicagos, o prenumeruoju daugiau kaip dvidešimtį laikraščių, žurnalų, vienkartinių leidinių, tad, mielas Karoli, nebeturėjau progos susitikti su „Pensininku".

— Na, pabandyk. Tau siuntinėsime žurnalą kaip dovaną, — tarė Karolis Milkovaitis, „Pensininko" redaktorius.

Ir netrukus žodis tapo kūnu. Pasiekė „Pensininko" žurnalo net 5 nr., šių metų siunta.

Tad pensininkas sklaido „Pensininką", keliauja pensininko gyvenimo takeliu ir žvalgosi po „Pensininko" puslapius, ieškodamas kas domintų užtarnauto poilsio sulaukusį žmogų.

Nustebau. Žurnalas apie 40 puslapių. Jį leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba. Žurnalą įdomiai redaguoja Karolis Milkovitis. Administruoja Elena Sirutienė.

A, a, tai vis girdėti vardai, apie juos dažnai skaitome ir „Drauge". Taigi JAV LB Socialinių reikalų taryba ne tik rūpinasi vyresniųjų žmonių globa, reikalais, bet yra suorganizavusi „Lietuvos Vaikų Viltis" komitetą, kuris rūpinasi Lietuvos sergančių vaikučių atgabenimu ir gydymu Amerikoje, Shriners ligoninėje. O tokių jau yra ir išgydytų. Tai kilnus darbas, reikalaujantis pasiaukojimo ir aukų, o tuo taip pat rūpinasi JAV LB Soc. reikalų tarybos darbščioji pirmininkė Birutė Jasaitienė. Ir kai sklaidai „Pensininko" puslapius, juose randi „Lietuvos Vaikų Vilties" veiklos aprašymus, pavardes, gausius aukotojų būrius.

— Pensininkas nėra medicinos žurnalas ir nesiekia tokiu būti. Jame spausdinami straipsniai yra rimtų šaltinių, rašiniuose nurodytų. „Pensininko" tikslas yra informuoti, bet ne gydyti... — rašoma informacijoje. Taip, jis negydo, bet redaktoriaus nuostabiu stropumu yra surenkama, išverčiama į lietuvių kalbą gausi informacija, kaip sulaukę vyresniojo amžiaus žmonės turi gyventi: kokios dažniausiai ištinka negalios, kaip jų išvengti, o susilaukus — kaip tvarkytis. Patarimai sveikatos reikalais, aprašoma maisto produktai, sveikiausi valgyti pensininkams, čia randama sanitariniai patarimai, dažniau vyr. amžiaus žmones ištinkančios ligos. Šeimininkės ras patarimų, kaip geriausia išvalyti namus, indus, kokias priemones vartoti. Net pamokoma, kaip valyti dantis, užlaikyti dantų valymo šepetėlius. Patarimai mėgstantiems daug valgyti, to pasekmės.

„Pensininke" rasite „Įdomybių juostos" skyrių, kuriame rašoma apie retai mums žinomus, bet įdomius, istorinius, politinius įvykius. Čia pat ir teisiniai patarimai įvairiais žmones liečiančiais klausimais. O pensininkėm, mėgstančiom virti, kepti, savo vyrus skaniais valgiais maitint, yra specialus skyrius „Sumani virėja". Tai patarimai, kaip sveikai ir gardžiai gaminti valgius.

„Pro miglotos užuolaidos" skyriuje surasite ir papročių, vartojamų įvairiose tautose ir mūsų tarpe.

Maloniai nustebina ir „Mūsų tautos kalendorius" skyrelis, kuriame kas mėn. duodami mūsų tautos istorijos duomenys, žymiųjų įvykių kronika, didžiųjų žmonių gimimai ir mirtys. Taigi šis skyrius kiekvieną, praeitimi besidomintį, sugrąžins į praeitį, leidžia prisiminti laiko sąvartoje didžiuosius įvykius.

„Pensininke" kiekvieną mėnesį duodama JAV LB Socialinių reikalų tarybos veiklos apžvalga, ypač liečianti Chicagą. Daugiausia įvykiai vyksta „Seklyčioje", daugiausia kiekvieną trečiadienį, susirinkusiems pensininkams yra skaitomos sveikatos, literatūros paskaitos, koncertai, minėjimai, dainų popietės ir kiti užsiėmimai, o po to dažniausia bendrai pietaujama, nes Seklyčioje veikia geras lietuviškas restoranas. Čia taip pat matuojamas veltui kraujospūdis, patikrinama sveikata. Paskaitas skaito gydytojai-specialistai, urologai, dantistai, bendros praktikos gydytojai. Tai labai naudinga vyr. amžiaus žmonėms. Taip pat veikia anglų kalbos kursai, vyksta kiti užsiėmimai, o norintiems pasiskaityti knygų, laikraščių — čia pat ir skaitykla.

Malonu pastebėti, kad Soc. reikalų taryba labai daug padeda vyr. amžiaus žmonėms. Skelbiama, kiek kas mėn. pasinaudoja šios tarybos patarnavimais. O sergantiems, nepajėgiantiems daug kam pristatomas maistas, nuvežami į ligonines, pas gydytojus, tvarkomi dokumentai ir t.t. Neišvardinsiu visų patarnavimų — o jų yra daug.

Iš skelbiamų aukotojų sąrašo matyti, kad Soc. reikalų taryba ir jos poskyriai veiklai užtikrinti susilaukia nemažai ir aukotojų. O šios Tarybos darbus tikrai reikia nuoširdžiai remti darbu, talka ir pinigėliu.

„Pensininkas" išsiskiria iš mūsų periodikos savo skirtingu turiniu, tikslais ir aprašymais. Čia „nepamokslaujama", nenagrinėjama mūsų politika, veikla, o grynai žurnalo puslapiuose sutelkta daug kasdieniam gyvenimui reikalingų žinių. Ir tai atrinkta iš žymiųjų amerikiečių profesionalų patarimų, skelbiamų rimtuose moksliniuose žurnaluose, o tuo pačių ir lietuviams būtinai žinotinų.

Taigi redaktorius, mielas bičiulis Karolis Milkovaitis pasuko tikrai įdomių darbų keliu, o „Pensininkas" džiugina savo įdomumu, turiniu kiekvieną išėjusį į užtarnautą poilsį.

Nors ir neturėtum priešų, jei niekam nebūtum padaręs kokios neteisybės, tačiau netrūktų kitos rūšies priešų — iš pavydo.

Seneca

Laiškas

STUDIJUOTI KAUNE

Jei norite, kad Jūsų vaikai ar vaikaičiai geriau pažintų Lietuvą, išmoktų lietuvių kalbą ir studijuotų Tėvynėje, leiskite Juos į Kauno technologijos universitetą. Pas mus ruošiami šių specialybių inžinieriai: mechanikos, elektromechanikos, elektronikos, statybos, informatikos ir cheminės technologijos. Įvykdžius 4 metų nustatytą programą, suteikiama bakalauro kvalifikacija. Po to galima pasirinkti studijų kryptį: diplomuoto inžinieriaus (1 metai) arba magistro (2 metai). Magistrai gali tęsti studijas doktorantūroje.

Nemokančius lietuvių kalbos kviečiame į užsienio studentų fakultetą, kuriame paskaitos skaitomos anglų ir prancūzų kalbomis. Po bendrųjų studijų ir pramokus lietuvių kalbos, studijas galima tęsti pasirinktame fakultete. Į užsienio studentų fakultetą numatoma priimti ir Lietuvoje baigusius bei gerai užsienio kalbas mokančius moksleivius, kurie po to galėtų vykti tobulintis į kitų šalių universitetus.

Studentai apgyvendinami bendrabučiuose, jiems mokama artima pragyvenimo minimumui stipendija. Mokestis už mokslą tik 3000 dol. per metus.

Mokslo metų pradžia spalio 1 d. Dokumentai tie patys, kaip ir įstojant į Jūsų šalių universitetus. Jei galima, prašome supažindinti su šia informacija ir kitų valstybių lietuvių bendruomenes.

Teiraukitės ir dokumentus siųskite adresu:

KTU užsienio ryšių skyrius,
Donelaičio 73, Kaunas, 3006
Lietuva, tel. 202904.

Prof. K. Kriščiūnas
Rektorius

A.†A.
JOSEPHINE H. KELEČIUS
DUCHOWICZ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. birželio 21 d., 10 val. ryto, sulaukusi 80 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje.

Nuliūdę liko: vyras Anthony S. Kelečius, duktė Phyllis Cady, žentas Russell, sūnus Thomas, marti Christine, du anūkai: Jeff ir Johnathan Kelečius; brolis Joseph Duchowicz su žmona Sophie; dukterėčia Betty Labiak su vyru Robert, sūnėnas Peter Kletz su žmona Claudette.

Kūnas pašarvotas antradienį, birželio 23 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 24 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į St. Adrian parapijos bažnyčią, 70 St. ir Washtenaw Ave., kurioje įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, vaikai, anūkai, brolis, dukterėčia ir sūnėnas.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A.†A.
SESUO M. ERNESTA KARPUS

Mūsų mylima Seselė mirė Šv. Kryžiaus ligoninėje, 1992 m. birželio 20 d., sulaukusi 89 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Petro ir Povilo parapijos, Westville, IL.

Vienuolyne įžaduose išgyveno 67 metus.

Paliko nuliūdime Šv. Kazimiero seseris ir artimuosius gimines: seserį Felicia Karpus, gyv. Westville, IL, draugus ir pažįstamus.

Kūnas pašarvotas Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago pirmadienį, birželio 22 d. 11 val. ryto.

Laidotuvių šv. Mišios Šv. Kazimiero Seserų vienuolyno koplyčioje antradienį, birželio 23 d. 9:30 val. ryto.

Laidotuvės Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse antradienį, birželio 23 d.

Prašome dalyvauti laidotuvių mišiose ir pasimelsti už Seselės sielą.

Šv. Kazimiero Seserys ir Karpų šeima.

Laidotuvių direktorius **Gaidas-Daimid, 312-523-0440.**

A.†A.
SOPHIE C. KWINN
METRICKS

Gyveno Chicagoje.

Mirė 1992 m. birželio 19 d., 5:23 val. ryto, sulaukusi 79 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje.

Nuliūdę liko: vyras dr. Frank C., sūnūs: dr. John F., marti Maryann, dr. William A., marti dr. Katherine; trys anūkai: Laura, Karen, Andrew; brolis Anthony Metricks su žmona Ona, brolienė Irene Kwinn; daug dukterėčių ir sūnėnų.

Priklausė Šv. Kryžiaus ligoninės moterų pagalbiniam vienetui, Šv. Kryžiaus bažnyčios moterų draugijai.

Kūnas pašarvotas antradienį, birželio 23 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks birželio 24 d., trečiadienį. Iš laidojimo namų 9:15 val. ryto bus atlydėta į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, 4600 S. Wood, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, sūnūs, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

A.†A.
ELEANORA MIKALAJŪNAS
PRANIS

Gyveno Indian Head Park, IL.

Mirė 1992 m. birželio 18 d., 5:32 val. p.p., sulaukusi 91 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Nuliūdę liko: sūnus Stanley C., marti Mary, keturi anūkai, du proanūkai; sesuo Monika Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Stanley P.

A.a. Eleanora buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse pirmadienį, birželio 22 d. po 10 val. religinių apeigų kapinių koplyčioje.

Nuliūdę: **sūnus, marti, anūkai, proanūkai ir sesuo.**

Laidotuvių direkt. Hills Funeral Home. Tel. 708-598-5880.

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS
Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

„ATLAIDAI — Lithuanian Pilgrimages" — Loyolos Universiteto leidyklos išleista Romo Požerskio fotografijų knyga apie atlaidus ok. Lietuvoje. Knygai įžangas parašė Mykolas Drunga, Česlovas Grincevičius, Laima Skeivienė ir Algimantas Kezys. Išleista dviem kalbom — angliškai ir lietuviškai. Verta turėti sau ir padovanoti kitam, ypač svetimtaučiui. Gaunama „Drauge", kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyventojai dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

Vytauto Didžiojo Universiteto profesūros kolegai dipl. inž. VLADUI TAMOŠIŪNUI, netekus

žmonos MALVINOS,

reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Dipl. inž. Jonas Miller

GAIDAS–DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS **DONALD M. PETKUS**
DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas prasidės liepos 1 d., trečiadienį, 9:30 val. rytą. Kalbės Bronius Nainys, PLB pirm. dr. Vytautas Bieliauskas, bus sveikinimai žodžiu ir raštu, įvairių komisijų sudarymas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos apyskaitiniai pranešimai ir kraštų Bendruomenių valdybų pranešimai. Pirmąją seimo dieną posėdžiai baigsis 10 val. vakare.

x Lietuvių centre Lemonte birželio 30 d., antradienį, 7:30 val. vakare atidaroma labai įdomi paroda „Tautinės lėlės". Lėlių yra 66 poros. Jų judesiai paimti iš liaudies šokių ir laisvalaikio užsiėmimų. Lėlių rūbai išsiuvinėti rankomis.

x Jonas Dainauskas kalbės apie Lietuvos sienų klausimą per parodos „Kintančios Lietuvos sienos: 800 metų kartografinės apžvalgos" atidarymą šį penktadienį, birželio 26 d., 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Kartu bus atidaryta ir paroda „Amerikos lietuvių patriotiniai plakatai 20 šimtmečio pradžioje". Po atidarymų vaišės. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

x Bernice ir Antanas Mikaičiai birželio 20 d. paminėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį Willowbrook restorano salėje, kurioje buvo apie penkiasdešimt svečių. Vakaras buvo ne tik sukaktuvininkams, bet ir gausiems svečiams.

x „Naujasis Židinys — Aidai" sausio 1 numeris pasiekė iš Lietuvos Amerikos lietuvių spaudą. Šiame numeryje daugiausia vertimai, bet yra ir originalių rašinių. Pirmas įspūdis nėra labai geras. Taip pat negalima lyginti su buvusiais „Aidais" ar prieškariniu „Židiniu". Redaguoja Petras Kimburys ir talkininkai.

x Kanados lietuviai — Ona Juodišienė ir Juozas Staškevičius iš Toronto miesto, atsilygindami už prenumeratą, prisiuntė taip pat dar ir po 20 dolerių laikraščio išlaikymui. Ačiū jiems!

x Kaip ir anksčiau, Atlanta laukia **Jūsų siuntinių į Lietuvą. ATLANTA IMPORT EXPORT,** 2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629. **Tel. (312) 434-2121.**

(sk)

x KONTEINERIAI Į LIETUVĄ siunčiami kas 2 savaites. Daiktai pristatomi mums paštu arba UPS. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

x A. a. ses. M. Ernesta Karpus, 89 m. amžiaus, mirė Šv. Kryžiaus ligoninėje birželio 20 d., šeštadienį. Į Šv. Kazimiero seserų vienuolyną įstojo 1922 m. iš Šv. Petro ir Povilo parapijos Westville, IL. Vienuoliškuose įžaduose išbuvo 67 metus. Pirmą dešimtmetį ji mokė pirmųjų skyrių mokinius, o paskiau penkiolika metų dėstė lotynų kalbą aukštesnėse mokyklose. Paskutiniais metais iki 1983 m. mokė viduriniuosius skyrius. Prieš mirtį ji buvo slaugymo skyriuje arba ligoninėje. Laidojama antradienį.

x Bronius Nainys, Kazys Laukaitis, Baniutė Kronienė ir Kęstutis Sušinskas sudaro PLB seimo organizatorių branduolį. Kraštų Bendruomenių darbų ir švietimo bei auklėjimo parodas koordinuoja Dailės muziejaus direktorė Dalia Šlenienė, o JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, talkinama PLB vicepirmininkės švietimo reikalams Mildos Lenkauskienės, Lituanistinio švietimo bei auklėjimo parodai renka rodinius ir praktiškai ją organizuoja.

x A. a. Pranas Enskaitis Hamiltone mirė, liūdesyje palikdamas žmoną Teresę, sūnus Joną ir Algį, dukterį Milda su šeimomis. Jis jau yra ir palaidotas.

x Kelionė laivu „Spirit of Chicago" Michigan ežeru bus birželio 24 d., trečiadienį. Kelionei dar yra vietų. Ją rengia Vyresniųjų lietuvių centras Seklyčia. Norintieji vykti prašomi kreiptis į Socialinių reikalų raštinę.

x „Pirmieji Žingsniai", Kr. Donelaičio lituanistinių mokyklų mokinių laikraštėlis, Nr. 2, išėjo iš spaudos. Laikraštėlis gausiai iliustruotas nuotraukomis ir piešiniais, pačių mokinių daugiausia prirašytas. Redaguoja Vida Brazaitytė ir Rima Polikaitytė, finansuoja tėvų komitetas. Leidinys 48 psl.

x Padėkite vargstantiems Lietuvoje: Žaibo Nr. 6: miltai, cukrus, ryžiai, aliejus, kava, kakava, druska, kumpis, persikai, ananasai, slyvos, razinos, apie 60 svarų deficitinio maisto su pristatymu į namus — $100.00 „Žaibas" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457. Tel. (708) 430-8090.

(sk)

x „Lion Frame" galerijoje (sav. Leonas Narbutis) birž. 26 d. 6-9 v.v. atidaroma Lietuvos dailininkų spalvotos grafikos ir Alvydo Pakarklio keramikos darbų paroda. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Galerijos adresas: **3125 W. 71st St.** (viena gatvė į rytus nuo Kedzie Ave.) **Tel. 312-778-6322.**

(sk)

x TravelCentre, Ltd. greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercines keliones. Taip pat parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą. Skambinkite Teresei Lesniauskienei, tel. **708-526-0773.**

(sk)

Kad „Draugas" išliktų dienraščiu, rėmėjai, bendradarbiai ir skaitytojai prašomi pagalbos. Ruošdami testamentinius palikimus, nepamirškite „Draugo" ir jo leidėjų. Viename punkte maloniai prašome įrašyti: „I give and bequeath the sum of... to „Draugas" (arba to the Lith. Marian Fathers), 4545 W. 63th St., Chicago, IL 60629". Aukos „Draugui" ir Marijonų vienuolijai nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

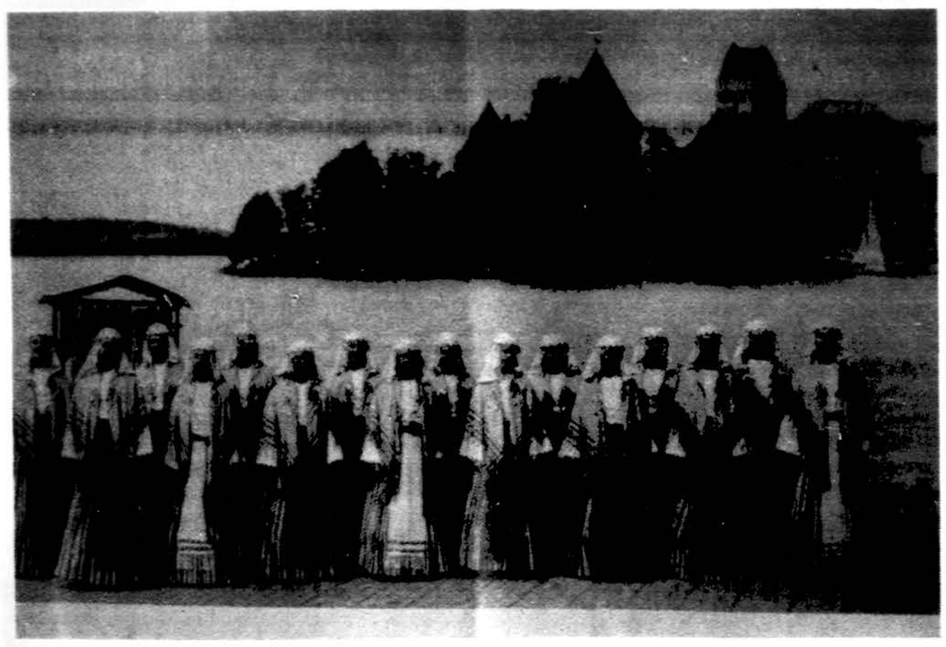

„Lietuvos" ansamblio moterys istoriniuose Trakuose prie Galvės ežero. Šis ansamblis pirmą kartą koncertuos šiame krašte ir jo spektakliai bus Drury Lane teatre, Oakbrook, IL. Dviejų savaičių koncertai prasidės liepos 8 d., trečiadienį ir tęsis iki liepos 19 dienos, sekmadienio. „Lietuvos" ansamblį pakvietė amerikiečių agentūra, kuri rūpinasi meninių vienetų pristatymu šio krašto visuomenei.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BIRŽELIO 14 D. LEMONTE

Įvažiuodami į Lietuvių centrą Lemonte didelių medžių pavėsyje pamatome kryžių – koplytstulpį. Tai skulptoriaus Petro Vėbros kūrinys. Tą kryžių Lietuvių centrui padovanojo Edmundas Vasiliauskas.

Birželio 14-15 dienos lietuvių tautai paliko skaudžius prisiminimus. Tomis dienomis prasidėjo masinis tautos naikinimas, trėmimas į tolimąjį Sibirą.

Lietuvių centro vadovybė nutarė birželio 14 pašventinti kryžių ir prisiminti tas tragiškas Lietuvai dienas.

Prieš šv. Mišias visi rinkomės prie kryžiaus. Kun. Juozas Vaišnys, SJ, trumpomis apeigomis pašventino kryžių. Po šventinimo visi ėjome pakelti vėliavos. Lietuvos vėliavą pakėlė profesorius Mečys Mackevičius, kalintas rusų kalėjime ir vokiečių koncentracijos lageryje. Buvęs 1941 m. sukilimo vyriausybės teisingumo ministeris. Pakėlus vėliavą, sugiedojome tautos himną. Po himno dr. Albinos Prunskienės žodis, prisimenant birželio 14 d. trėmimus.

Po trumpo ir jautraus žodžio, slegiami sunkių prisiminimų, pamažu ėjome į koplyčią dalyvauti šv. Mišių aukoje. Eidami galvojome, kad tą skaudžią naktį galbūt ne vienas suklupo ant akmens prie gimtinės upelio, o lūpos šnabždėjo mylėsiu tave amžinai, mano tėviške brangi. Nors būdamas svetur, minėsiu tave kiekviename juodos duonos kąsnelyje ir tos meilės neišraus niekas, niekados. Šv. Mišių metu prašėme Aukščiausiojo palaimos mūsų kraštui. Vadams ištvermės ir kantrybės, kuriant naują gyvenimą. Dėkojame Viešpačiui už Lietuvos prisikėlimą laisvam savarankiškam gyvenimui.

Kun. Juozas Vaišnys, SJ, savo pamoksle priminė, kad tauta per tuos 50 okupacijos metų nepalūžo ir gyveno laisvo ir nepriklausomo gyvenimo viltimis. Tą taip gražų birželį 1940 metai pakeitė į skausmo ir liūdniausių mūsų istorijoje prisiminimų mėnesį. Kunigas prisiminė partizanus, sausio 13 dienos didvyrius, žuvusius tremtyje ir kalėjimuose. Pirmas stebuklas jau įvyko — Lietuva laisva. Dabar dar reikia antro stebuklo, kad tauta sugrįžtų prie religijos ir moralės principų. Kryžius Lietuvių centro sodelyje pašventintas labai reikšmingą lietuviams dieną. Kryžiaus kelias veda į prisikėlimą ir laimėjimą. Taip mums kalbėjo kun. Juozas Vaišnys, SJ. Šv. Mišių auką baigėme giesme „Lietuva brangi". Iškilmėms vadovavo Lietuvių centro tarybos pirmininkas Rimvydas Rimkus.

Tų šiurpių ir tragiškų birželio dienų niekada negalime užmiršti. Kiekviena proga kalbėkime apie mūsų tautai padarytas skriaudas. Tikime, kad tokios žiaurios dienos nebepasikartos mūsų tautos gyvenime.

Bronė Nainienė

x Atsiprašymo ir pasiaukojimo pamaldos su šv. Mišių auka **birželio 27 d.,** šeštadienį, 6 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Visus nuoširdžiai kviečia „Židinys".

(sk)

x Naujas, NEBRANGUS, MAISTO siuntinys tik $49: mėsos gaminiai, cukrus, kava, aliejus, vaisiai ir kt. produktai. Pats populiariausias **55 SVARŲ** siuntinys iš įvairių produktų **tik $85; 22 SVARAI** tik mėsos gaminių irgi **$85.** Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

X ROMAS PUKŠTYS, Transpak firmos savininkas vėl vyksta į Lietuvą liepos gale. Pinigai pervedami **doleriais** pasieks jūsų artimuosius liepos mėn. Atsiskaityti iki liepos 14 d. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

KUN. A. SAULAITIS APIE KNYGĄ IR KONGRESĄ

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus salėje birželio 19 d. buvo vakaronė, kurią atidarė St. Balzekas, pasidžiaugdamas, kad dabar, Lietuvai tapus nepriklausomai, muziejus galės ne vien telkti kultūrines senienas, bet ir populiarinti dabarties Lietuvos bei išeivijos svarbiuosius laimėjimus įvairiose srityse. Pakvietė programai vadovauti istoriką Dovydą Fainhauzą, kuris muziejuje rūpinasi įvairiais kultūriniais reikalais. Dr. Fainhauzas sumaniai pravedė vakarą, visų pirma pakviesdamas prabilti Eileen Mackevich, kuri daug lėmė, kad iš visuomeninio fondo buvo suteikta lėšų muziejui išleisti knygą: „The Lithuanian Heritage: The Many Views of Youth". Leidinį redagavo kun. Ant. Saulaitis, SJ, Dana Račiūnas ir Marija Stankus-Saulaitis. E. Mackevich išryškino etninių grupių įnašą, branginant savo tautinį paveldėjimą, ką JAV įstaigos įvertina.

Kun. A. Saulaitis, ryškiai dėstydamas anglų ir lietuvių kalbomis, susirinkusiems pabrėžė, kad leidinio sukūrime žymų vaidmenį atliko jaunesnė karta, ateidama ne su savo tautine romantika, bet perteikdama tautinio paveldėjimo tikrovę. Į tą paveldėjimą išeivijos jaunimas sklandžiai gilinos Pietų Amerikoje įvykusiame jaunimo kongrese, apie kurį prelegentas plačiau papasakojo. Ypač pažymėjo, kad Pietų Amerikos lietuvių jaunimas, kuriam teko bent metus su Lietuvių fondo parama pasimokyti Vasario 16 gimnazijoje, yra labai atkutęs, lietuviškas, glaudžiau suristas su kultūriniu savo tautos paveldėjimu, kaip tą ne vienas yra pareiškęs ir minėtoje knygoje. Jiems jau lietuviškas paveldėjimas yra brangus. Jau daugiau domimasi Lietuvos politika, literatūra, menu ir kitomis tautos vertybėmis.

Pailiustruodami A. Saulaičio pranešimą, į susirinkusius prabilo jaunesnės kartos atstovai Vainis Aleksa ir Sigita Bersėnaitė-Balzekienė, pasakojimu ir trumpu skaitymu paryškindami savo ryšį su lietuvišku tautiniu paveldėjimu. Tai dar labiau pavaizdavo lietuviškos sąmonės brendimą mūsų jaunesnioje kartoje, kas davė medžiagos ir minėtai knygai.

Susirinkusiems A. Saulaitis dar parodė skaidres iš Jaunimo kongreso, o tų skaidrių jis yra sudaręs apie 140. Įdomu, kad, kaip pranešė A. Saulaitis, apie pusė Jaunimo kongreso dalyvių pareiškė norą dirbti savanoriais Lietuvoje. Kongresas nutarė sustiprinti jaunimo tinklą nepriklausomai Lietuvai padėti. Kitas jaunimo kongresas suplanuotas Punske. Puiku, kad muziejus turi artimus ryšius su E. Mackevich, kuri įsitraukusi į darbą su National Endowment for the Humanities galėjo išrūpinti lėšų šiam leidiniui. Jis galėjo pasirodyti su nemaža aukotojų talka.

Po programos dalyviai buvo pavaišinti įvairiais skanėstais. Birželio 20 d. buvo Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus 26 m. veiklos minėjimas, o birželio 26 d. — antikinių ir naujesnių žemėlapių paroda, vaizduojanti kintančias Lietuvos sienas 800 metų kartografinėje apžvalgoje, ir kartu antroji paroda — Amerikos lietuvių patriotiniai plakatai.

Juoz. Pr.

VYRESNIŲJŲ LIETUVIŲ CENTRE PAMINĖTA BIRŽELIO 14 D.

Žaibams plieskiant, Seklyčion susirinko gausus būrys vyresniųjų lietuvių birželio 17 d. 3 v. p.p. 51 metinėms nuo baisiojo birželio paminėti. LB Socialnių reikalų tarybos renginių vadovė Elena Sirutienė pradėjo minėjimą įžanginiu žodžiu, primindama šio minėjimo prasmę, būtent mūsų tautos genocido pradžią. Paskaitai ji pakvietė Birutę Vindašienę, JAV LB Socialinių reikalų ryšininkę ir Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorę.

Prelegentė priminė Prancūzijos prezidento, besilankančio Vilniuje, pasakytus žodžius, kad Lietuvoje nesaugu gyventi dėl rusų kariuomenės buvimo. Daug kas dar prisimena, kaip 1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą buvo įvesta 200,000 okupacinės rusų kariuomenės. 1941 m. birželio 14 d. įvyko pirmasis didysis istorijoj negirdėtas lietuvių trėmimas į Sibirą. O birželio 22 d., prasidėjus vokiečių-rusų karui, buvo įvykdytos negirdėto žiaurumo nekaltų žmonių žudynės Panevėžyje, Rainių miškelyje, Pravieniškėse ir kitur. Lygiai tą patį darė vėliau Kuboje ir Nikaragvoje.

Pradėtasis birželio 14 d. lietuvių trėmimas užsitęsė apie 3 dienas ir tuomet buvo išvežta 36,000 nekaltų lietuvių į šaltąjį Sibirą. Pagal Stalino užsimojimą turėjo būti išvežta apie 700,000 lietuvių, tik prasidėjęs karas tai sutrukdė. Kai 1944 m. grįžo komunistinė valdžia, buvo tęsiami dar žiauresni trėmimai net 8 bangomis. Paskutinė trėmimų banga nusiaubė Lieuvą 1953 m. Per visus tuos trėmimus buvo išvežta 1/3 visų Lietuvos žmonių sunkiausiems miško ar kasyklų darbams ir lėtai mirčiai Sibire. Sąlygos buvo tokios baisios, kad dauguma neištvėrė, ir tokiu būdu lietuvių kaulais yra nubarstytos Sibiro taigos.

Tik 1989 m. lietuviai išdrįso tą baisųjį birželį paminėti demonstracijomis Vilniuje. Čia JAV-bėse lietuviai irgi daug ruošė demonstracijų, primindami amerikiečiams komunistų žiaurumus, bet ne visi patikėjo.

Po paskaitos prasidėjo meninė dalis. Poetas A. P. Bagdonas paskaitė savo eilėraščius, primenančius baisųjį birželį. Emilija Gorėnienė priminė, kad pirmieji atskleidė komunistinės okupacijos žiaurumus Alto veikėjai. Toliau Ag. Šuopienė padeklamavo Alfonso Koncės ilgą eilėraštį, visą išmokusi atmintinai, kas visus gerokai nustebino, ir užtat ji susilaukė gausių plojimų. Onutė Lukienė padeklamavo 2 eilėraščius: Nepamirštas birželis ir Birželio 14-oji. Pabaigai Liucija Atkočiūnienė paskaitė tėvelio garbei gražią poeziją ir po to padainavo 3 jautrias dainas.

Minėjimas buvo baigtas pietumis ir jaukiu pabendravimu, nors už sienų siautė audra, blykčiojo žaibai.

APB

NEMOKAMAS SEMINARAS

Chicagos miesto „Human Relations" komisijos narys Stanley Balzekas informavo, kad „Human Relations" komisija kartu su Amerikos Imigracijos Teisininkų draugija rengia nemokamą seminarą imigracijos klausimais. Prieš metus panašus seminaras su pasisekimu praėjo Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Šį kartą seminaras rengiamas Angelų Karalienės bažnyčioje, 2330 W. Sunnyside nuo 7 iki 9 val. vakaro. Bus aiškinami svarbiausi imigracijos įstatymai, atsakoma į klausimus. Pagrindinės seminaro temos šios: Deportacija, vizos studentams, turistams, šeimoms, įsidarbinimui, darbo leidimai, natūralizacija ir vedybos bei skyrybos, jų poveikis imigraciniam statusui.

Seminaras įvyks birželio 25 dieną, ketvirtadienį.

Kor.

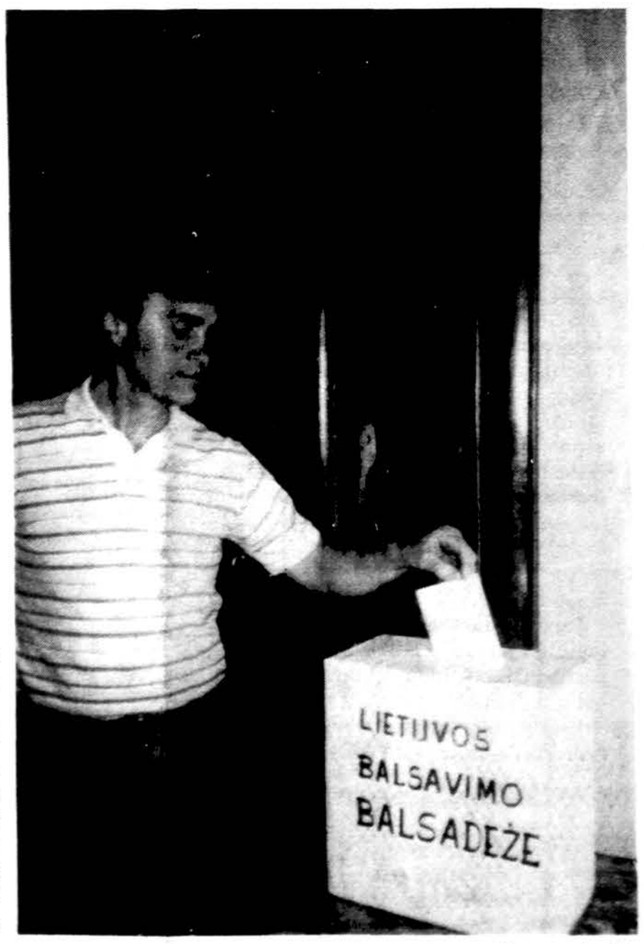

Gegužės 23 d. referendume dėl Lietuvos Respublikos prezidento institucijos atstatymo Brocktone balsuoja Bronius Banaitis.

Nuotr. **L. Kulbienės**

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Hamiltono Vysk. M. Valančiaus** lituanistinė mokykla išsiuntinėjo raštą „Sugrįžimas namoliai", kviesdama buvusius mokytojus, mokinius ir geradarius dalyvauti šventėje ir pagerbti šiais metais baigusius XIII laidą. Vakaras su šv. Mišiomis Aušros Vartų bažnyčioje ir menine dalimi buvo birželio 13 d., šeštadienį. Jaunimui buvo surengtas pasilinksminimas.

— **Lina Augaitytė,** 11 metų amžiaus, laimėjo Kingstone Kanados jaunimo sporto varžybose antrą vietą.

— **Marijai Andriulevičienei** Edmontone, Alb., buvo surengtos atsisveikinimo iškilmės — pobūvis. Pobūvyje dalyvavo iš Vancouverio atvykusios dvi dukterys, pas kurias ji ir persikelia gyventi. M. Andriulevičienė, sulaukusi 83 metų amžiaus, buvo pagerbta, nes buvo čia uoli lietuviškų darbų rėmėja. Po vyro mirties 1972 m. iš Edmontono neišsikėlė. Ji dalyvaudavo visuose renginiuose, lietuviškose pamaldose ir kt.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.